

फिजियोथेरापी सेवाको
होम सर्भिसको लागि

सम्पर्क नं. ९८४९७३२६९७,
०१-६६३३६५२ मध्यपुर
थिमि-४

जि.प्र.का. भक्तपुर दर्ता नं. ६२/०६३/६४

THIMI TIMES WEEKLY

स्थायी लेखा नं. ३०२८६५५२३

विमि टाइम्स
साप्ताहिक

वर्ष १७

अङ्क ११

ने.सं. ११४३

असोज १७ गते बुधबार, २०८०

04 Oct. 2023 Wednesday

पृष्ठ ८

मूल्य रु १०/-

सरकारको निरीहताले मूल्यवृद्धि र कालोबजारी नियन्त्रण बाहिर

काठमाडौं- देशमा अहिले चाडवाड आउने क्रम जारी रहेको छ। भर्खर नेपालीहरुले ससाना

पर्व मनाइरहेको छ र अबको केही साता पछि नै नेपालीहरुको प्रमुख चाड दशै तिहार र छठ पर्व आउन लागेको छ। यही पर्वको मौका छोपेर सरकारको स्वामित्वमा रहेको नेपाल आयल निगमले भारत लगायत विदेशको हवाला दिएर पेट्रोलियम पदार्थमा भारी मात्रामा मूल्यवृद्धि गरेको थियो। निगमले अन्तराष्ट्रिय बजारमा आएको मूल्यवृद्धिलाई कारक मानेको छ। तर सरकारले यसबाट ठूलै विरोध हुन सक्ने आकलन गर्दै मूल्यवृद्धिलाई फिर्ता लिएको छ। तर पनि

बाँकी पेज ७ मा

शिक्षकले राजनीति गर्न पाउनुपर्छ : प्रेम सुवाल

भक्तपुर । भक्तपुर १ का प्रतिनिधि सभा सदस्य प्रेम सुवालले शिक्षा विधेयकमा उल्लेख शिक्षकले राजनीति गर्न नपाउने र कक्षा १२ मा मात्र परीक्षा बोर्डले परीक्षा लिने व्यवस्थाको विरोध गरेका छन्। आइतबार प्रतिनिधि सभामा बोल्दै सांसद सुवालले शिक्षकले राजनीति गर्न पाउनुपर्ने र कक्षा १० मा लिइने एसईई परीक्षा पनि हटाउनु नहुने स्पष्ट पारेका हुन्। नेमकिपाका सचिव समेत रहेका सांसद सुवालले शिक्षकको अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता हनन गर्न नहुनेमा जोड दिँदै देश र जनताको पक्षमा शिक्षकले राजनीति गर्न पाउनुपर्ने बताए। त्यस्तै, विद्यार्थीको शैक्षिक गुणस्तर खस्किन नदिन कक्षा १० मा पनि राष्ट्रिय रुपमा परीक्षा बोर्डले परीक्षा लिनुपर्ने उनको भनाइ छ। शिक्षकले आफ्ना माग राख्दा

प्रहरी दमन गरेकोप्रति उनले आपत्ति प्रकट गरे। शिक्षालाई बजबुद बनाउन शिक्षकलाई तलव र सुविधा बढाउनुपर्ने र विश्वविद्यालयमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउनेहरुलाई शिक्षण पेशामा आकर्षित गर्ने योजना बनाउनुपर्ने उनले बताए।

सांसद सुवालले जिल्ला शिक्षा कार्यालय व्युताउने कुरा प्रतिगमन नै हुने जिकिर गर्दै त्यसप्रति असहमती प्रकट

बाँकी पेज ७ मा

नेक इन्जेनियम प्रदर्शनी हुने

भक्तपुर । भक्तपुरमा नेक इन्जेनियम २०२३ प्रदर्शनी हुने भएको छ। भक्तपुरको दुवाकोट चाँगुनारायणमा रहेको नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज नेकले असोज १८ गते बिहीबार भव्य प्रदर्शनी गर्न लागेको हो।

प्रदर्शनी संयोजक एवं कलेजका एसोसिएट प्रोफेसर विजय श्रेष्ठले प्रदर्शनीको क्रममा विविध प्रतियोगिता र पुरस्कार वितरण समारोहसमेत हुने जनाए। उनका अनुसार प्रदर्शनीमा व्याच वाइज प्रोजेक्ट प्रतियोगिता, ओपन प्रोजेक्ट प्रतियोगिता, पोस्टर डिस्ले प्रतियोगिता, रोबोटिक्स प्रतियोगिता, पेपर ब्रिज डिजाइन प्रतियोगिता, फास्टेस्ट कोडिङ प्रतियोगिता र ओपन

साइन्ससहित विभिन्न प्रकारका प्रतियोगिताहरू हुने छन्। दस जोड दुईका विद्यार्थीहरूको लागि परियोजना प्रतियोगितासमेत हुने उनले जनाए।

यस कार्यक्रमलाई अफ रोमाञ्चक बनाउन विजेताहरूको लागि पुरस्कारको व्यवस्था रहेको उनले सुनाए। असाधारण प्रतिभा र रचनात्मकता प्रदर्शन गर्नेहरूलाई भव्य पुरस्कारहरूको व्यवस्था रहेको उनको भनाई थियो।

प्रदर्शनीमा समावेशी प्लेटफर्म पनि हुने जनाइएको छ। यस अन्तर्गत सात विधाहरू नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजका विद्यार्थीहरूका लागि मात्र हुने र उनीहरूले समावेशीतालाई

बाँकी पेज ७ मा

जेष्ठ नागरिकहरु सम्मानित

भक्तपुर । मन्त्रीपरिषद्का पुर्व अध्यक्ष एवम् पुर्व प्रधानन्यायाधिश खिलराज रेग्मीले ज्येष्ठ नागरिक समाजको पुँजी भएको बताएका छन्। अन्तराष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसको अवसरमा मध्यपुर थिमि नगदेशस्थित नेपाल ज्येष्ठ नागरिक सेवा सहकारी संस्था र सहयोगी वचत तथा सेवा केन्द्र सहकारी संस्थाले आयोजना गरेको ज्येष्ठ नागरिकहरूको सम्मान तथा पुरस्कार वितरण कार्यक्रममा रेग्मीले ज्येष्ठ नागरिकको पृष्ठभुमी, अनुभव र क्षमता हेरेर सबैबाट समाजले लाभ लिन सकिने हुनाले समाजको पुँजी भएको बताएको हो।

सम्मान कार्यक्रमले ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई आत्मसम्मान र समाजले योगदान र महत्वको कदर गर्दो रहेछ भन्ने अनुभूती दिलाउन सफल हुने बताउँदै उनले ज्येष्ठ नागरिकको हकहित तथा कल्याणको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ विशेषरूपमा हेरियोस भनी सरकारसँग आग्रह गरे।

नेपालको संविधान २०७२ ले ज्येष्ठ नागरिकलाई विशेष संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षाको हकलाई मौलिक हकको रुपमा सुनिश्चित गरेको उल्लेख गर्दै उनले ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी ऐन २०६३ ले ज्येष्ठ नागरिकको

बाँकी पेज ७ मा

बेरोजगार उत्पादन गर्ने शिक्षा आवश्यक छैन : विप्लव

भक्तपुर । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका महासचिव विप्लव सीले बेरोजगार उत्पादन गर्ने शिक्षा आवश्यक नरहेको बताएका छन्। मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय सुर्खेतमा आयोजित “विद्यार्थीसँग विप्लव” विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै महासचिव विप्लवले नेपालको शिक्षाले बेरोजगार उत्पादन गरिरहेकाले शिक्षा नीति बदल्नुपर्नेमा जोड दिएका हुन्।

महासचिव विप्लवले नेपालमा विद्यार्थीहरूलाई विदेश जान रोक्न सक्ने शिक्षाको विकास हुनुपर्ने बताए। उनले

आफ्नो पार्टीले नेपाललाई केही नयाँ परिवर्तन चाहेको र त्यो गर्ने इच्छाशक्ति र सामर्थ्य समेत भएकाले विद्यार्थीहरूलाई निरास नबन्न आग्रह गरे। महासचिव विप्लवले भने, “हामी यो देशका युवा विद्यार्थीहरूलाई निरास बन्न दिदैनौं।”

महासचिव विप्लवले शिक्षालाई उत्पादन र श्रमसँग जोडनुपर्नेमा जोड दिए। कुनैपनि नेपालीले श्रम गर्न लाज मान्न नहुने र उत्पादनको काममा जुट्नुपर्ने उनले बताए। उनले मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयले छोटे समयमा केही राम्रो र नमुनायोग्य काम गरेको भन्दै धन्यवाद समेत दिए।

‘६ करोडलाई खान पुग्ने नेपालको जमिन आज साढे दुई करोड जनतालाई समेत खान पुग्ने गरी उत्पादन भएको छैन। यो कुराको नेकपाले अन्त्य गर्न चाहन्छ। ‘ उनले भने। विदेशी हस्तक्षेप कुनैपनि

बाँकी पेज ७ मा

महानगरपालिकालाई बुझाइयो काष्ठमण्डप पुननिर्माणको प्रतिवेदन

काठमाडौं । काठमाडौं महानगरपालिकालाई काष्ठमण्डप पुननिर्माण समितिले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन बुझाएको छ। समितिका अध्यक्ष राजेशशाक्यसहितको पदाधिकारीले काठमाडौं महानगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बसन्त अधिकारीलाई प्रतिवेदन बुझाएको हो। पुननिर्माणसँग सम्बन्धित सहमति, नक्सा, प्राविधिक मूल्याङ्कन, आर्थिक विवरण प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ। २ खण्ड (‘क’ र ‘ख’) का अनुसूचीमध्ये ‘क’ खण्डमा समिति गठन सम्बन्धी पृष्ठभूमि,

बाँकी पेज ७ मा

राजनीतिक व्यक्ति र व्यापारीमा फरक छैन

- ज्योति बाजियाँ

संविधान कार्यान्वयनको मोडालिटीको विषयमा धेरै प्रश्न आएका छन्। मोडालिटीको विषयमा यो वर्ष हामीले कम्तिमा अब मानकहरू तयार गर्छौं भनिदिएको भए हुन्थ्यो। अर्को, मौलिक हक भनियो तर कार्यान्वयन भएको छैन। यसलाई हामीले फराकिलो रूपले हेर्छौं भन्नुपर्ने थियो। यसको पुनरावलोकन गर्छौं भनेको भए हुन्थ्यो। अनि धारा २३२ जो संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको अन्तरसम्बन्ध छ। यसैमा सबै अल्झिएका छन्।

लेखन त लेखियो। यहाँ सहकार्य समन्वय सहअस्तित्व भनेर लेखियो। तर के हो भनेर

जसले कार्यान्वयन गर्छ उनीहरूले नै बुझेनन्। यसको मानकता यो वर्ष तयार गर्छौं भनेर कम्तीमा कुनै छलफलले भनिदिन्छ कि भन्ने आशा छ।

मलाई त एउटा विद्यार्थीको हिसाबले भन्दा यो मोडालिटीको नै समस्या हो। यो सुपरकन्सिशन

फरक प्रसंग फरक विचार

थियो। तर त्यसलाई हामीले यो मानक नै तयार गर्न सकेनौं। के हो त त्यो मोडालिटी भनेको भन्ने विषयमा प्रष्ट पार्न सकेनौं। लेखनको लागि त लेखिएको छ तर त्यो लेखेर पनि नबुझाएसम्म कसैले यहाँ बुझ्दैन।

अहिले म व्यवहारिक बकिल

भएकोले मेरो फममा एउटा मुद्दा गयो। अहिले दुई महिनाको बीचमा धेरै फौजदारी मुद्दाहरू फिर्ता भयो। ती फिर्ता भएका मुद्दाहरू मध्येमा मेरो फर्मबाट फिर्ता भएको मुद्दा पनि माफीमा पर्थ्यो। अहिले उहाँहरूको भाषामा कैद किन्ने भन्ने रहेछ। दयावक लाएर त्यो जेल नबसी नहुने मुद्दा फिर्ता लियो। त्यसपछि दुई महिनाको बीचमा कैद बस्यो। आज फिर्ता भएर आयो। यो वास्तवमा मोडालिटीको समस्या हो। यस्तो समस्यालाई बोकेर हामीले कहिलेसम्म बस्ने हो।

बाँकी पेज २ मा

राजनीतिक.....

दुई महिनामा कति मुद्दा फिर्ता भयो ? संविधान दिवसको अवसरमा राष्ट्रपतिबाट कति आयो यति मात्र हेर्दा पनि हामी कहाँ छौँ भन्ने कुरा देखिन्छ।

यो एउटा घटना भन्नुपर्छ। मेरोमा पनि पाँच वर्ष जेलमा बसेको मुद्दा आयो। उहाँले गज्जबसँग भ्‍ज्जी भएको छ। मुद्दा दुई ठाउँमा तलमाथि भए पनि भ्‍ज्जी भएको मुद्दा यस्तो राम्रो मुद्दा छ। तपाईंले सफाइ पाइहान्नु हुन्छ। पाँच वर्ष सजाय भएको ज्यानमाराको अभियोगमा किन गर्नु भन्ने भयो। तर होइन मलाई गरिदिनुहोस् भन्ने भयो। मैले उहाँको आशय बुझें। यस्तो मुद्दामा म त काम गर्न सकिदैनँ भनेपछि, अर्को वकिल हुनुहुन्थ्यो उहाँहरूको बाट जानुभएछ।

न्यायाधीशले पनि चिया समयभन्दा अगाडिको फिर्ताको लागि जानु भएको निकै घोरिएर रोकेर राख्नुभयो। पछि उहाँले हुँदै हुँदैन म तारिक नै बोकेर राख्न सकिदैनँ भन्नुभयो। पछि गएर त्यही मुद्दा अहिले फिर्ताको नाममा देखियो भने यो कैद किन्ने जस्तो कुरामा सबैले बोल्नुपर्छ जस्तो लाग्छ।

माधव सरले भनेको विषयमा पहिलो त्यो विषय प्रवेश गराउने कुरामा संसदीय समितिको ४५ दिन जुन हद छ। त्यो वास्तवमा कटक्क मन खायो। पहिलो विषय प्रवेश गराउनेमा पिटी सर र म हौँ। कहिले-कहिले कुसन नराख्ने हो भने डिरेल हुँदो रहेछ। त्यो नभएको भए अहिले यो त्यही दावी गरेर गएको थिएँ। ११ जना न्यायाधीशको हकमा म निवेदक हुँ। ओनसरी घर्तीले फिर्ता गरिसकेपछि अधिकार क्षेत्रको प्रश्न लिएर ४५ दिनभित्र संसदीय सुनुवाइ नगरिदिने हो भने हाजिर गरेर काम लाउनु भनेर प्रधानन्यायाधीशलाई समेत विपक्षी बनाएर गएको थिएँ।

त्यो बेलामा अलिकति त बोलियो। तर मेरो काम सम्पन्न भइसकेपछि मैले आफैले मुद्दा फिर्ता गरें। तर त्यो कुसन कतिपय ठाउँमा रिजिट व्यवस्था भए पनि आखिर मैले त्यो बेला पनि लेखेको छु। नियुक्ति गर्ने सबै राज्यका प्रमुख छन्। अनि एउटा समितिले गर्दा कि नगर्दा भनेर उसलाई त्यो खालको दोहोरो जाँचगर्ने अधिकार पनि असीमित रूपले गर्ने अधिकार हुने कि नहुने रु भन्ने प्रश्न त थियो। तर त्यो बेलामा मैले आफैले मुद्दा

फिर्ता लिएको हुनाले त्यो गर्न सकिना कुसन चाहिँ राखिदिनुपर्छ भन्ने छ। विमला मान्यज्यूको कुरामा हामी समावेशिताको हिसावले धेरै अगाडि बढिसकेका छौँ। विनयकुमार पञ्जियारको मुद्दा पढ्दा हुन्छ। त्यो विश्वम्भर श्रीमान् र आंगमन श्रीमानले लेखेको फैसला हो। त्यो धेरै राम्रो फैसला हो। त्यही मुद्दामा आएको हो तर्मा र बर्ग किमिलियर भन्ने। तर्मा र बर्गको हामीले प्रस्ट भाषामा भन्यौँ।

मलाई के लाग्यो भने व्यवहारिक वकिलले त्यो विषयमा छलफल गरिदिनुपर्थ्यो। किनभने त्यो त धेरै अगाडि बढिसक्यो। प्रस्ट रूपमा विश्‍म्भर श्रीमानले र सर्वोच्च अदालतले के बोल्‍यो भन्ने होइन। अब जो मान्छे आर्थिक र सांस्कृतिक रूपले पिछ्छिडिएको देखाउन सक्दैन। त्यो मान्छेले खोज्यो भने त्यो किमिलियर भित्र खोज्यो भनेर भन्दियो। स्पष्ट राखिसकेको कुरालाई हामीले विकास गरिरहेको छौँ भने साधारण रूपले भनेर अब विशिष्ट मान्छेहरूले अर्को पटक मैले सुन्दा त्यही विषयका विशेष गरेर त्यही विनयकुमार पञ्जीयारको मुद्दामा बौद्धिक मान्छेले त्यो विचार गरौँ भन्छु।

म जिंरा मरीच तेलमा काम गर्ने मान्छे भएकोले मैले देखेको अहिले राजसत्ताको प्राप्ति भनेको आर्थिक रूपले हामी राजनीतिक मान्छे हो कि व्यापारी हो भन्ने विषयमा छुटाउन सकेनौँ।

प्रधानमन्त्रीले किन यो परिवारलाई ग्यास उद्योग किन्न पर्थ्यो होला। अहिले जिंरा एकै पटक तीन सय रुपैयाँले बढ्यो। किन बढ्यो भनेको दुनियाँमा जिंरा कम भएको रहेछ। अहिले त्यो आपूर्तिको कारणले इन्डियाबाट मात्र आउँदो रहेछ। यहाँ भएको जिंरा सङ्कलन गरेर चीन पठाउन थालेछन्। अनि यहाँ मूल्य बढ्यो। यसको व्यापारमा को लागेको रहेछ भन्दा सत्तामा रहेको मान्छे लागेको थाहा भयो। म त त्यो जिंरा मरीचमा काम गर्ने मान्छे भएको हुनाले राजनीतिक व्यक्ति र व्यापारीमा फरक देख्न सकेको छैन। यो किन हो बुभन नसकेर होला। यो विषयमा पनि गम्भीर बन्नुपर्ने छ।

(संविधान दिवसको अवसरमा पेभिलियन हल दरबारमार्गमा आयोजित कार्यक्रममा उपभोक्ता हित संरक्षण मन्च- नेपालका अध्यक्ष ज्योति बानियाँले राख्नुभएको धारणाको सारसंक्षेप)
खबरहबबाट

बङ्गलादेशमा डेंगुबाट एक हजारको मृत्यु

एजेन्सी, ढाका- बङ्गलादेशमा यस वर्षको सुरुदेखि हालसम्म डेंगुबाट एक हजारभन्दा बढी मानिसको मृत्यु भएको सरकारी तथ्याङ्कले देखाएको छ । लामखुट्टेबाट हुने यो रोगलाई मूलकको सवैभन्दा खराब प्रकोप मानिएको छ । डेंगुबाट उच्च ज्वरो आउने, टाउको दुख्ने, वाक्वाकी लाग्ने, बान्ता हुने, मांसपेशी दुख्ने र सबैभन्दा गम्भीर रूपमा रक्तस्राव हुन्छ ।

अत्यधिक रक्तस्रावका कारण मानिसको मृत्युसमेत हुन सक्छ । विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले लामखुट्टेबाट सर्ने डेंगुसहित चिकुहुन्‍या, पहेंलो ज्वरो र जिका जस्ता रोगहरू जलवायु परिवर्तनका कारण छटो र थप फैलिरहेको चेतावनी दिएको छ । बङ्गलादेशको स्वास्थ्य सेवा महानिर्देशनालयले आइतबार राति प्रकाशित गरेको तथ्याङ्कअनुसार डेंगुबाट दुई लाखभन्दा बढी सङ्क्रमित हुँदा एक हजार छ जनाको मृत्यु भइसकेको छ ।

महानिर्देशनालयका पूर्वनिर्देशक वेनजिर अहमदले सन् २००० पछिको प्रत्येका वर्षको तुलनामा डेंगुबाट मर्नेहरूको सङ्ख्या यस वर्ष उच्च रहेको बताए । “यो बङ्गलादेश र विश्व दुवैमा ठूलो स्वास्थ्य घटना हो”, उनले भने । मृत्यु हुनेहरूमा शिशुसहित १५ वर्षमुनिका एक सय १२ बालबालिका रहेका छन् ।

यो आँकडा सन् २०२२ को तुलनामा कम हो । सो वर्ष डेंगुबाट दुई सय ८१ बालबालिकाको मृत्यु भएको थियो । यस वर्षको मनसुनमा भएको अनियमित वर्षाका साथै उष्ण तापक्रमका कारण लामखुट्टेहरूको प्रजननमा उचित वातावरण भएकाले डेंगुको प्रकोप बढेको वैज्ञानिकहरूले बताएका छन् ।

सन् १९६० को दशकबाट बङ्गलादेशमा डेंगुका केसहरू देखिए पनि उसले सन् २००० देखि यो रोगको प्रकोपको तथ्याङ्क राख्न थालेको हो । डेंगुका धेरैजसो प्रकोप मनसुनका बेला जुलाईदेखि सेप्टेम्बरसम्म देखिन्छन् तर बङ्गलादेशका अस्पतालहरूले हालैका वर्षमा जाडो महिनामा पनि यस रोगका विरामीहरूलाई भर्ना गरेका छन् ।

विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनका प्रमुख टेड्रोस अधानोम गेब्रिएसले सेप्टेम्बर महिनामा डेंगुको प्रकोपले बङ्गलादेशको प्रणालीमा ठूलो दबाव दिएको बताएका थिए ।

ट्रम्पको व्यापारिक साम्राज्य खतरामा

एजेन्सी, न्यूयोर्क- आफ्ना दुई छोराविरुद्ध नागरिक जालसाजीको मुद्दा सुरु हुँदै गर्दा अमेरिकाका पूर्वराष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्प सोमबार न्यूयोर्कको एक अदालतमा उपस्थित हुँदैछन् ।

आगामी राष्ट्रपति निर्वाचनमा विजयी भएर पुनः ह्वाइट हाउस हासिल गर्न अभियान चलाइरहेका ट्रम्पमाथि यो मामिलाले उनको व्यापारिक साम्राज्य खतरामा परेको छ ।

सोमवारको मुद्दामा पूर्वराष्ट्रपति ट्रम्प र उनका दुई छोरा एरिक तथा डोनाल्ड जुनियरले ट्रम्प सङ्गठनको घर जग्गा र वित्तीय सम्पत्तिको मूल्य बढाएर जालसाजी गरेको न्यायाधीश आर्थर एनगोरनले पहिला नै फैसला गरिसकेका छन् ।

न्यूयोर्कका महान्यायाधिवक्ता लेट्टिया जेम्सले २५ करोड अमेरिकी डलर जरिवाना र ट्रम्प तथा उनका छोराहरूलाई ट्रम्प साम्राज्यको व्यवस्थापनबाट हटाउन खोजिरहेको बताइएको छ । सोमबार बिहानको सुनुवाइमा आफू उपस्थित हुने ट्रम्पले आइतबार वेलुका बताएका थिए ।

“मेरो नाम र प्रतिष्कारिद्ध लड्न भोलि बिहान म अदालत जाँदछु”, आफ्नो टूथ सोसियल प्लेटफर्ममा उनले लेखेका छन्, “यो सम्पूर्ण मामिला नक्कली हो ।” यो नागरिक मामिलाबाहेक आगामी महिनाहरूमा ट्रम्पले धेरै ठूला आपराधिक मामिलाको पनि सामना गर्नुपर्नेछ ।

जो बाइडेनले जितेको सन् २०२० को राष्ट्रपति निर्वाचनको नतिजालाई उल्ट्याउने प्रयास गरेको आरोपमा उनलाई आगामी मार्च ४ मा वासिङ्टनस्थित सङ्घीय न्यायाधीशसमक्ष उपस्थित गराउने कार्यक्रम छ । त्यसपछि, उनी न्यूयोर्क राज्य अदालतमा फिर्ता हुनेछन् । अहिले आपराधिक गुप्त सम्पत्तिको आरोपमा र पछि फ्लोरिडा सङ्घीय अदालतमा हाजिर हुनेछन् ।

उनीमाथि राष्ट्रपति कार्यालय छोडेपछि वर्गीकृत दस्तावेजहरू गलत तरिकाले प्रयोग गरेको आरोप लगाइएको छ । अन्तिममा उनले जर्जिया राज्यमा लागेको आरोपहरूको पनि जवाफ दिनुपर्ने छ । जर्जियामा उनीमाथि अवैध रूपमा सन् २०२० को राष्ट्रपति निर्वाचनको परिणाम आफ्नो पक्षमा परिवर्तन गर्न प्रयास गरेको आरोप लगाइएको छ ।

बेलायतमा देखियो कोरोनाको नयाँ संस्करण

एशियामा कोरोना भाइरसका दुई अति खतरनाक लहर आइपुगेका अनुमान गरिएको छ । एशियामा पछिल्लो दुई वर्षदेखि कोरोनाको कहर देखिएको छैन । तर, यसको खतरा अब्भै हट्नेको छैन । बेलायतमा कोरोनाको नयाँ लहर देखा परेको छ, जसले विश्वभर चिन्ता बढाएको छ । कोरोना भाइरसको यो भेरियन्टको नाम पेरोला बीए २.८६ स्ट्रेन हो । बेलायतमा यो तिव्र गतिमा फैलिरहेको छ । उत्तरी आयरल्याण्डमा जाडो बढ्दै जाँदा, यहाँ कोरोनाको केसहरू देखिएकोछ । पछिल्ला केही हप्तामा, यो देखा परेको छ कि कोभिड-१९ को यो संस्करणका लक्षणहरू केही दिनमा दोब्बर हुँदैछन् ।

यसमा ३० भन्दा बढी विभिन्न उत्परिवर्तनहरू यो पुष्टि भएको छ, यसले विशेषज्ञहरूलाई सही रूपमा विश्लेषण गर्न गाह्रो बनाएको छ । यो विश्व स्वास्थ्य संगठनको अनुगमन सूचीमा पनि छ । belfastlive.co.uk को रिपोर्टका अनुसार बेलायतको स्वास्थ्य विभागले देशको अधिकांश भागमा यस प्रकारको भेरियन्ट देखिएको जनाएको छ । बीए २.८६ बेलायत भित्र फैलि रहेको छ, धेरैजसो क्षेत्रहरूमा छिटपुट घटनाहरू पहिचान गरिएको छ । यस प्रकारका केसहरू अगस्टमा पहिलो पटक रिपोर्ट गरिएको थियो । त्यसयता निरन्तर बढ्दै गएको छ । तर, अहिलेसम्म यसबाट कसैको मृत्यु भएको छैन ।

विज्ञहरूका अनुसार कोभिड-१९ को यो नयाँ स्ट्रेनले मानिसहरूलाई प्रचलनमा रहेका अन्य प्रकारको तुलनामा गम्भीर रूपमा विरामी पार्ने सम्भावना बढी छ भनी अहिलेसम्म कुनै प्रमाण फेला परेको छैन । विद्यमान खोपले निरन्तर सुरक्षा प्रदान गर्ने सम्भावना रहेको बताइएको छ ।

कोभिड-१९ को पिरोला स्ट्रेन भेरियन्टका लक्षणहरू के के हुन?

चिसो लाग्ने, हाच्छुर्य आउने, टाउको दुख्ने, घाँटी दुख्ने, रुघा लाग्ने, हल्का वा गम्भीर थकान हुने देखिएको छ ।

मध्यपुर थिमि नगरपालिकामा भएका प्रगति बारेको समिक्षा कार्यक्रम

भक्तपुर । मध्यपुर थिािम नगरपालिकाले आ. व. २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, बजेट, क ार्य योजना र सेवा प्रवाहको बारेमा भएका प्रगतिको विषयमा समिक्षा गरेको छ । साथै सोही अवसरमा नगरसभाबाट पारित चालु आ. व. २०८०/०८१ को विनियोजन ऐन २०८०, नीति तथा कार्यक्रम, बजेट र योजनासहितको पुस्तिका समेत लोकार्पण गरेको छ ।

कार्यक्रममा नगरप्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठले वार्षिक समिक्षाले नगरपालिकाको सेवा प्रवाहको स्तर मापन हुने र आगामी वर्षको लागि आवश्यक नीति निर्माण र योजना कार्यान्वयनका लागि मार्गदर्शन हुने भएकाले यसको महत्व रहेको

बताए ।

उनले वार्षिक रुपमा भएका प्रगतिको तुलनात्मक नतिजाको लागि पनि समिक्षा गर्नु आवश्यक भएको चर्चा गर्दै यसले कर्मचारीको क्षमता विकासमा सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गरे ।

त्यस्तै उपप्रमुख विजयकृष्ण श्रेष्ठले समिक्षामा प्रस्तुत भएको प्रगति प्रतिवेदनले वडा र विषयगत शाखाहरूले एक वर्षमा के कति कार्य गरे, ती कार्य गर्दा के कस्ता समस्या र कठिनाई आइपरै भन्ने बारे जानकारी हुने र यसले आगामी दिनमा कार्य योजना बनाउन सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गरे ।

नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत विजयराज

सुवेदीले समिक्षा कार्यक्रममा प्रस्तुत गरिएको प्रगति प्रतिवेदनको विस्तृत अध्ययनबाट सार्वजनिक सुनुवाई मार्फत नगरवासी समक्ष पुर्याउने र नगरपालिकाको सेवा प्रवाहका बारेमा नगरवासीको धारणा संकलन गरी सुधार ल्याउन सहयोग पुर्याउने विचार व्यक्त गरे ।

कार्यक्रममा नगरपालिकाको १ देखि ९ नं. सम्मा वडा कार्यालय, २ वटा महाशाखा र १५ वटा विभिन्न विषयगत शाखाहरूले आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा भएका कार्यहरूको प्रगति प्रपतवेदन प्रस्तुत गरेको थियो ।वडा अध्यक्ष र वडा प्रशासकिय प्रमुखहरूले कार्यालयले वार्षिकरुपमा गरेका सेवा प्रवाह अन्तर्गत राजश्व संकलन, सिफारिस, नाता प्रमाणित, बसाई सराई, घटना दर्ता र योजना कार्यान्वयनको अवस्था बारे जानकारी दिएका थिए । साथै सेवा प्रवाहमा आईपरेका कठिनाई, समस्या र चुनौतीका बारेमा पनि जानकारी दिएका थिए ।

यस्तै महाशाखा र विषयगत शाखाहरूले पनि मानव संसाधन,

भक्तपुर । येन्‍याँ पुन्‍हीको अन्तिम दिन भक्तपुरमा पुलुकिसी जात्रा मनाइन्‍छ । यन्‍याँ पुन्‍हि पर्वको आर्कषण पुलुकिसी पनि हो । मिथक अनुसार मर्त्यलोकमा पारिजातको फूल चोरी गर्दैको अवस्थामा फेला परि कैदमा परेको आफ्नो छोरा जयन्‍तको खोजीमा ईन्‍द्रले आफ्‍ना वाहन ऐरावत हात्तीलाई खोज्न पठाएको भावले यहाँ ऐरावत हात्ती अर्थात पुलुकिसीको जात्रा भएको देख्न सकिन्‍छ । यसमा भक्तपुरको पुलुकिसीको जात्रा आश्विन कृष्‍ण चौथी अर्थात ईन्‍द्रजात्राको अन्तिम दिनमा हुन्‍छ ।

भक्तपुर लाकुलाछेस्थत किसीछेमा

रहेको मान्‍द्रोको टाउको र शरीर बनाइन्‍छ । सुँड सहितको टाउकोलाई आर्कषक रंगरोगन गर्ने काम तलेजुसँग सम्वन्धित चित्रकारले गर्ने गर्छ । हात्तीको शरीरलाई निलो कपडाले वेरि चारजना मानिसले बोक्ने र पाँचौ व्यक्‍तिले पुलुकिसी भित्र रहेको घण्टा बजाउने काम गर्छ । लाकुलाछेबाट तयार गरि जात्रा गर्ने क्रममा गहिटी हुदैँ टौमढी पुर्याई तीनपल्ट चक्कर लगाउँछ ।

आफ्‍ना क्षेत्र भित्र यताउता गर्छ । हात्ती अगाडि बह्दा त्यसभित्रको घण्टा बजाउँछ । तर हात्ती पछाडि गर्दा घण्टा बजाउनु हुदैँन । पुलुकिसी जात्रामरि कहिकतैको घण्टा बजाउनु हुदैँन

भन्ने मान्‍यता छ । टौमढीको भैरवनाथ मन्‍दिर सामुन्‍नेको दबलीमा राखी आगो ताप्‍न लगाइन्‍छ । त्यहाँबाट अगाडि पछाडि गर्दै जात्रा गर्दै हात्ती प्रदर्क्षिणा मार्ग हुदैँ जव वंशगोपाल पुग्छ, देगमना तर्फ मुख पादै धान खुवाएको अभिनय गर्छ ।

त्यसबेला त्यो दिशातीर खेत भएकाहरूले हात्तीलाई धान पुर्‍याई पुन नगरको पश्चिम तर्फ हेरि धान खुवाउँछ । त्यस पछि हात्ती दरवार क्षेत्र पुग्छ । त्यँहा तीन चक्कर लगाई पुन अगाडि पछाडि गर्दै भोलाछे पुगेपछि त्यहाँ बाट उत्तरतिर हेरि धान खुवाउँछ । हात्ती यसरी सुर्‍यमढी पुगेपछि त्यँहाबाट पूर्व हेरि धान खुवाउँछ र सुर्‍यमढीबाट जव तलाट्थी पुगेपछि हात्तीलाई पुन पानी खुवाएको अभिनय गर्छ ।

जव हात्ती दत्तात्रय चोक पुग्छ हात्तीलाइ भिमसेन दबलीमा राखी आगो ताप्‍न लगाइन्‍छ । यसरी हात्ती नगर परिक्रमा गरि पुन टौमढी हुदैँ लाकुलाछे पुगेपछि पुलुकिसी जात्रा समाप्त हुन्‍छ । पुलुकिसी जात्राको क्रममा वज्ने घण्टा अत्यन्‍त आर्कषक र कर्णप्रिय हुन्‍छ । साथै हात्तीलाई यताउता गर्दा हात्तीको सुँडले छोइएला भनि मानिसहरू डराउछन । सुँडले छोएमा आँनप्ट हुन्‍छ भन्ने मान्‍यता रहेको छ । तर अचेल यसमा कम्‍ैमात्र विश्‍वास गर्दा जोसुकै हात्तीको नजिक जाने प्रयास गर्दा जात्रामा हुलमुल भएको देखिन्‍छ । हात्ती बोक्नेहरुलाई यसले सकसमा पार्ने देखिएको छ ।

नेपालीहरुको पहिचान भनेकै यहाँको कला र संस्कृति हो : अध्यक्ष बिजुक्छें

भक्तपुर । ४४ औं विश्व पर्यटन दिवसको अवसरमा गाईजात्रा पर्व २०८० मा प्रदर्शन भएका धिन्ताडिघिसी तथा परम्परागत एवम् आधुनिक विधाहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण, भक्तपुरका सांस्कृतिक गुरुहरूको सम्मान तथा पर्यटन सम्बद्ध संघ संस्था, व्यवसायी र सहयोगीहरूलाई सम्मान कार्यक्रम गत बुधबार भक्तपुरको दरबार क्षेत्रमा एक भव्य समारोहबीच सम्पन्न भयो । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) ले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी उक्त कार्यक्रमको उद्घाटन गरेको थियो ।

कार्यक्रममा अध्यक्ष बिजुक्छेंले भक्तपुरको संस्कृति संरक्षणमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने संस्कृतिकर्मीहरूको सम्मान कार्यक्रमलाई नगरपालिकाले निरन्तर अगाडि बढाउनुपर्ने बताउँदै नेपालीहरूको पहिचान भनेकै यहाँको कला र संस्कृति भएको बताए ।

स्थानीय तहहरूले जनताको हितमा राम्रो काम गरे देशकै लागि फाइदा पुग्ने बताउँदै विदेशीको भरमा विकास निर्माण गर्छु भन्ने भावनाबाट जनप्रतिनिधिहरू टाढा रहनुपर्ने बताए ।

सहकारी संस्था तथा अन्य संघ संस्थाहरूले ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई लक्षित गरी आदर निकेतनहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याउँदै अध्यक्ष बिजुक्छेंले अशक्त र असहाय नागरिकहरूलाई अव समाजले नै हेर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भइरहेको बताए । युवाहरूलाई आफ्नै देशको सेवा गर्ने भावनाबाट अभिप्रेरित गर्दै जानुपर्ने बताउँदै अध्यक्ष बिजुक्छेंले भक्तपुरले नयाँ नयाँ क्षेत्रमा नमुना कार्यहरू गरी देशकै लागि उदाहरणीय बन्नुपर्नेमा जोड दिए ।

सहकारी संस्थाहरूले उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूमा लगानी नगर्दा आज जनताको पैसा सहकारीहरूले डुबाइरहेको बताउँदै उनले व्यापक जनताको हित हुने गरी सहकारीहरूले समाज निर्माण र स-साना कारखानाहरू खोल्नेतर्फ विशेष ध्यान दिनु आवश्यक भएको बताए ।

कार्यक्रममा नेमकिपाका केन्द्रीय सचिव प्रेम सुवालले काठमाडौँमा जारी शिक्षक आन्दोलन स्थानीय तहको अधिकार कटौती गरी संघ

सरकारमा पुर्‍याउने खालको आन्दोलन भएको बताउँदै जिल्ला शिक्षा कार्यालय पुनःस्थापना गर्नु भनेको पञ्चायतकालीन व्यवस्थाको पुनःस्थापना गर्नु हो र यसको विरोध गर्नुपर्ने बताए । सरकारले नेपालका डाक्टरहरूलाई पनि विदेशिन बाध्य पारिरहेको बताउँदै उनले सरकारले अस्पतालहरूलाई बीमा बापतको रकम समयमै सोधभर्ना नगर्दा अस्पतालहरूलाई स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा समस्या भइरहेको बताए ।

नेपालीहरूको सम्पत्ति सीमा निर्धारण तथा नेपालीहरूको पैसा विदेशमा राख्न नपाउने व्यवस्था आवश्यक भएको बताउँदै सांसद सुवालले सिंहदरबारभित्र विदेशी लगानी भएका बैंकहरूको सञ्चालनलाई रोक लगाउनुपर्ने धारणा राखे ।

सांसद सुवालले गरिबका छोराछोरीलाई सस्तीमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरी सभ्य समाज निर्माण गर्ने उद्देश्यअनुसार ख्वप विश्वविद्यालय सञ्चालनको लागि निरन्तर आवाज उठाउँदै आएको बताए ।

भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले गाईजात्रामा प्रस्तुत भएका धिन्ताडिघिसी, अन्य परम्परागत र आधुनिक विधाका संस्कृतिहरूको अलग अलग मूल्यांकन गरी पुरस्कारको व्यवस्था गर्नु आफैँमै संस्कृतिको संरक्षण र अझ व्यवस्थित प्रस्तुतीको लागि वातावरण तयार गर्ने खोजिएको जानकारी दिए ।

भक्तपुरको पुरानो सहर आफैँमा एउटा सम्पदा सहर भएको बताउँदै उनले २०७२ सालको भूकम्पबाट भत्केका कयौँ सम्पदाहरू भक्तपुर नपाले विदेशीको सहयोग बिना नै स्थानीय जनताको साथ र सहयोगमा सम्पदा पुनःनिर्माण गर्नु सबै भक्तपुरवासीहरूको लागि गौरवको विषय भएको बताए । कला, संस्कृतिक संरक्षण, ऐतिहासिक र सांस्कृतिक महत्वको दृष्टिले देशकै महत्वपूर्ण नगरको रूपमा विकसित भक्तपुर नपाले अग्रजहरूले गरेका कामलाई निरन्तरता दिँदै समयअनुसार नयाँ नयाँ अध्ययन, अनुसन्धान र उत्खननका कार्यहरू गर्दै भक्तपुरलाई समृद्ध बनाउने कार्यमा निरन्तर लागिरहेको जानकारी दिए ।

त्यस्तै नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य सुरेन्द्रराज गोसाइँले

नाचगानको राजधानी भक्तपुर अहिले जनताको साहित्य र जनताको संस्कृतिले मूर्त रुप लिँदै गरेको जीवन्त सहरको रूपमा विकास भइरहेको बताउँदै भक्तपुरको बेजोड मौलिक शैलीको नाचगान र नृत्य हाम्रो अमूल्य सम्पत्ति हो र यसलाई निरन्तर संरक्षण गर्दै जानुपर्ने औल्याए ।

जनताले अत्यन्त रुचाइएका सांस्कृतिक नाचगानहरूको संरक्षणले जनताका अभिव्यक्ति व्यापक जनतामाभक्त प्रवाह गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको बताउँदै उनले हाम्रा अग्रजहरूले मानव जीवनको निम्ति हित हुने खालको इतिहास निर्माण गरेको बताए । भक्तपुरमा कला संस्कृति संरक्षण, नाचगानसँगसँगै देश र अन्तर्राष्ट्रिय विषयमा ऐक्यबद्धता जनाएको इतिहास ताजा रहेको बताउँदै सांसद गोसाइँले भक्तपुरका सांस्कृतिक गतिविधिहरूमा युवाहरूको सहभागिता उत्साहजनक रहँदै आएको बताए ।

सांस्कृतिक नाचगानमार्फत अमेरिकी साम्राज्यवादको विरोध, सीमा अतिक्रमण, नेपालमा भइरहेको विभिन्न काण्डबारे भक्तपुरका युवाहरूले सशक्त रूपमा विरोध गरिरहेको बताउँदै उनले अन्यायको विरोध र निरंकुशताको विरोध गर्ने जनताको नैसर्गिक अधिकार भएको बताए । भक्तपुर नगरपालिकाका उपप्रमुख रजनी जोशीले भक्तपुरको सांस्कृतिक धरोहरलाई विश्वसामु उजागर गर्न विश्व पर्यटन दिवसको अवसरमा संस्कृतिकर्मी सम्मान कार्यक्रम आयोजना गरेको बताउँदै पुर्खाले सिर्जैको सम्पत्ति हाम्रो कला र संस्कृतिलाई व्यवहारिक रूपमा रूपान्तरण गर्ने प्रयास भइरहेको जानकारी दिए ।

भक्तपुर जिल्लाका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी डोरेन्द्र निरौलाले ऐतिहासिक नगरी भक्तपुर सबै क्षेत्रमा अग्रणी रहेको बताउँदै आगामी दिनहरूमा पनि जिप्रका र स्थानीय तहबीच समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गरी अगाडि बढ्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे । स्मारक संरक्षण तथा दरवार हेरचाह कार्यालय, भक्तपुरका कार्यालय प्रमुख अरुणा नकमीले अमूर्त सम्पदा संरक्षणमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याउने संस्कृतिकर्मी सम्मान कार्यक्रम सराहनीय भएको बताउँदै कृषि र संस्कृतिलाई संगसँगै अगाडि

बढाई चाडपर्वहरू मनाउनुपर्ने बताए ।

इतिहासविद् पुरुषोत्तमलोचन श्रेष्ठले गुन्हीपुन्ही र सापारुको ऐतिहासिक पक्षमाथि चर्चा गर्दै प्राचिनकालदेखि प्रचलनमा आएको गुन्हीपुन्ही र सापारु भक्तपुरको महत्वपूर्ण पर्व भएको बताउँदै पर्यटन प्रवर्द्धनमा भक्तपुरले फड्को मारेको बताए । डा. श्रेष्ठले भक्तपुर पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि धेरै सम्भावना भएको ठाउँ भएको जानकारी दिए ।

कार्यक्रममा भक्तपुर नपा वडा नं. ७ का वडाध्यक्ष उकेश कवाले सांस्कृतिक विधाहरूको मूल्यांकनको समीक्षा गरेको थियो भने भक्तपुर नपाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजयकुमार शर्माले स्वागत मन्तव्य राखेको थियो ।

उक्त कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि बिजुक्छेंले २२ जना सांस्कृतिक गुरुहरूलाई दोसल्ला ओढाई नगद रु. २०,०००/- सहित सम्मान पत्र प्रदान गरेको थियो भने उनले उत्कृष्ट कलाकारहरूलाई पुरस्कार वितरण गरेको थियो । त्यस्तै प्रमुख अतिथि बिजुक्छेंले पर्यटन सम्बद्ध संघ संस्था र ट्राभल एजेन्सीहरूलाई कदरपत्र प्रदान गरे ।

त्यस्तै विशेष अतिथि सुवालले आधुनिक विधा र परम्परागत विधाका विजेताहरूलाई पुरस्कार वितरण गरेको थियो भने विशेष अतिथि प्रदेश सांसद सुरेन्द्रराज गोसाइँले धिन्ताडिघिसी, माक प्याखंका विजेताहरूलाई पुरस्कार वितरण गरेको थियो । कार्यक्रमका सभापति एवम् नगर प्रमुख प्रजापतिले मूल्यांकनकर्ताहरूलाई मायाको चिनो र पर्यटन सम्बद्ध पथ प्रदर्शक, व्यवसायी र सहयोगीहरूलाई कदर पत्र प्रदान गरेको थियो भने उपप्रमुख जोशीले प्रतियोगिताका सहयोगीहरूलाई मायाको चिनो प्रदान गरेको थियो ।

कार्यक्रममा प्रतियोगितामा प्रथम हुन सफल यापी भैरव भजन मण्डलको माक प्याखं, साइनिङ ग्रुपको फाकंदली प्याखं, खर्बुजा देवी प्याखं समूहको देवी प्याखं देखाइएको थियो ।

सम्मानित हुने सांस्कृतिक गुरुहरू भ.न.पा वडा नं १ बाट बुद्धिभक्त सिन्ताकल र दिपानन्द बज्राचार्य, वडा नं २ बाट हरिभक्त खुसु र पुण्यराम कोजु, वडा नं ३ बाट विसलाल स्वर्गमिखा र रामभक्त कर्माचार्य, वडा नं ४ बाट नारायणप्रसाद सुवाल र कृष्णभक्त नागाजु, वडा नं ५ बाट कृष्णभक्त तमखु र कृष्णगोपाल माक, वडा नं ६ बाट न्हुछेकुमार अवाल र न्हुछे बहादुर त्यात, वडा नं ७ बाट कृष्णभक्त दुमरु र तुल्सीभक्त तजले, वडा नं ८ बाट दश सार्यजु र कान्छा गोसाइँ, वडा नं ९ बाट पूर्णभक्त प्रजापति, धनबहादुर मानन्धर र श्याम शाही, वडा नं १० बाट कृष्णभक्त माकजु र पुष्परत्न शाक्य हुन । त्यस्तै कला र सांस्कृतिक सम्पदा जगेर्नाको लागि नवदुर्गाको मुकुण्डो बनाउँदै आएका पुर्ण चित्रकार र नायोखिं बाजा प्रशिक्षक श्याम शाहीलाई विशेष सम्मान पुरस्कारको रूपमा पुरस्कृत गरिएको थियो ।

सबैभन्दा बढी भ्रष्टाचार जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबाट !

काठमाडौँ । देशमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापन पश्चातको समय देशको लागि आमूल परिवर्तनको समय हुनुपर्थ्यो । आम नेपाली जनमानसको सोच पनि यही थियो । तर आमनागरिकहरूले परिवर्तनका कुनै पनि आभाष अहिलेसम्म गर्न पाएका छैनन् ।

संविधान निर्माण पछिका निर्वाचनबाट संघीय संसद, प्रदेशसभा र स्थानीय तहका निकायमा पुगेका जनप्रतिनिधिहरूको कार्य भनेको मात्र दलीय स्वार्थ र व्यक्तिगत रूपमा आफ्नै परिवेश भित्रका व्यक्तिहरूको पक्षपोषणमा मात्र केन्द्रीत भएको तथ्य बाहिर आएको छ । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले गत सोमवार सार्वजनिक गरेको ३३ औं वार्षिक प्रतिवेदन (आ.व. २०७९-८०) मा भ्रष्टाचारजन्य गतिविधिमा संलग्न हुनेमा सबैभन्दा ठूलो संख्या निर्वाचित तथा मनोनीत जनप्रतिनिधिहरू रहेको तथ्य भेटिएको हो ।

अख्तियारका प्रवक्ता भाहालका अनुसार गत आर्थिक वर्ष दायर गरिएका १६२ वटा भ्रष्टाचार मुद्दामा ७६६ जनालाई प्रतिवादी बनाइएकोमा २०९ जना जनप्रतिनिधि रहेका थिए । अर्थात् कुल प्रतिवादीमध्ये २७.२८ प्रतिशत संख्या निर्वाचित तथा मनोनीत जनप्रतिनिधिहरूको थियो ।

गएको वर्ष अख्तियारले दायर गरेको मुद्दामा प्रतिवादीहरूसँग कुल एक अर्ब ७४ करोड ५२ लाख १६ हजार ६३४ रुपैयाँ १७ पैसा विगो दावी गरिएको थियो । अख्तियारमा आर्थिक वर्ष २०७९-८० मा विभिन्न माध्यमबाट कुल २० हजार ९०५ उजुरी प्राप्त भएका थिए ।

अघिल्लो आर्थिक वर्षबाट जम्मेवारी सरेर आएका ७ हजार १६२ उजुरीहरूसहित गत आर्थिक वर्ष कारवाही गर्नुपर्ने उजुरीको संख्या २८ हजार ६७ रहेको थियो । विस्तृत अनुसन्धान भई आयोगमा निर्णयका लागि पेश भएका कुल ८७८ उजुरीहरू उपर आयोगबाट ९३७ वटा निर्णय भएको थियो । जसमध्ये १६२ वटा आरोपपत्र दायर गरिएको थियो ।

गत आर्थिक वर्ष दायर गरिएका भ्रष्टाचार सम्बन्धी मुद्दाका प्रतिवादीमा २०९ जना निर्वाचित तथा मनोनीत जनप्रतिनिधि, एक जना विशिष्ट कर्मचारी, १० जना सहसचिव, ५८ जना उपसचिव, १४६ जना शाखा अधिकृत, ११० जना नासु, ३० जना खरिदार, ४ जना सहायक कर्मचारी र १९८ जना मतियार तथा विचौलिया रहेका थिए । निर्वाचन जनप्रतिनिधिमा ५ जनालाई घुस लिएको, १९ जनालाई सार्वजनिक सम्पत्ति हानी नोक्सानी गरेको, १७८ जनालाई गैरकानुनी लाभ वा हानी गरेको, २ जनालाई गैरकानुनी सम्पत्ति आर्जन गरेको र ५ जनालाई राजश्व चुवाहट गरेको आरोपमा मुद्दा दायर गरिएको छ ।

अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७८-७९ मा विशेष अदालतमा मुद्दा दायर गरेका १३१ मुद्दामा ६३९ जनालाई प्रतिवादी बनाएको थियो । प्रतिवादी बनाइएका मध्ये निर्वाचित तथा मनोनीत जनप्रतिनिधि संख्या १५१ रहेको थियो ।

अख्तियारको तथ्याङ्क अनुसार पछिल्लो चार वर्षमा भ्रष्टाचारको आरोपमा स्थानीय तहका ४५२ जना जनप्रतिनिधि विरुद्ध विशेष अदालत काठमाडौँमा मुद्दा दायर गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०७६-७७ मा ७०, २०७७-७८ मा २२, २०७८-७९ मा १५१ र २०७९-८० मा २०९ जना जनप्रतिनिधिविरुद्ध मुद्दा दायर गरिएको छ ।

अख्तियारको पछिल्ला तथ्याङ्कले जनप्रतिनिधिहरूको भ्रष्टाचारजन्य गतिविधिमा संलग्नता बढ्दो क्रममा रहेको देखाएको छ ।

यसरी आम नागरिकले विश्वास गरेका जनप्रतिनिधिहरूबाट नै अहिले देशमा घात भइरहेको छ । जनप्रतिनिधिहरूबाट मुख्यतया विकासका नाममा हुने गरेका कार्यहरूको ठेक्का पट्टा लगायतका कार्यहरू आफ्ना निकटस्थ व्यक्तिहरू रहेको उपभोक्ता समिति मार्फत हुने गरेको छ । जसमा बजेटको ठूला हिस्सा कर्मशनको रूपमा र निर्माण स्थलमा हुने गरेका कमसल खालका सामग्रीहरूको प्रयोग आदि मार्फत राज्यले विकास निर्माणका छुट्याइने बजेटबाट दोहन हुने गरेको छ ।

२०२४ मा नेपालको आर्थिक वृद्धिदर

३.९ हुने विश्व बैंकको विश्लेषण

काठमाडौँ । चालु आर्थिक वर्षमा नेपालको आर्थिक वृद्धि ३ दशमलव ९ प्रतिशत हुने विश्व बैंकले प्रक्षेपण गरेको छ । आयात प्रतिबन्ध हट्नु, पर्यटन क्षेत्रको पुनरुत्थानतर्फ जानु तथा मौद्रिक नीति विस्तारै खुकुलो बन्दै गएकाले चालु आर्थिक वर्षमा सन्तोषजनक आर्थिक वृद्धि हुने प्रक्षेपण विश्व बैंकले गरेको हो ।

चालु आर्थिक वर्षमा ६ प्रतिशत आर्थिक वृद्धि हुने प्रक्षेपण बजेटमा गरिएको छ । गत आर्थिक वर्षमा नेपालको आर्थिक वृद्धि १ दशमलव ९ प्रतिशत मात्रै भएको थियो । आर्थिक वर्ष २०२४ मा नेपालको आर्थिक वृद्धिदर ३.९ प्रतिशतले सुधार हुने अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय संस्था विश्व बैंकले गरेको हो । नेपाल विकास अपडेटले आव २०२५ सम्ममा नेपालको अर्थतन्त्र ५ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान गरेको छ । यसअघि आव २०२३ मा विश्व बैंकले १.९ प्रतिशतको वृद्धि अनुमान गरेको थियो ।

बैंकले अर्धवार्षिक रूपमा सार्वजनिक गर्ने प्रतिवेदनअनुसार नेपालको अर्थतन्त्रको वृद्धिदर हटाइएको आयात प्रतिबन्ध, पर्यटनमा फर्कंदो उत्साह र मौद्रिक नीतिमा क्रमशः बढाइएको खुकुलोपन लगायतका कारण सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ । अनियमित वर्षाका कारणले कृषि उपज उत्पादनको वृद्धिमा हुन सक्ने क्षति, भारतको निर्यात प्रतिबन्ध, उपभोग्य वस्तुमा हुनसक्ने मूल्यवृद्धि र उच्च मुद्रास्फितीका कारण बढ्दै जाने नीतिगत दर, आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन खर्च र वृद्धिमा हुन सक्ने ढिलासुस्ती लगायतका जोखिमहरू विद्यमान रहेकोतर्फ पनि प्रतिवेदनले ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

उक्त प्रतिवेदनले नेपालको बाह्य प्रतिस्पर्धात्मकता बढाउन सहयोगी हुन सक्ने विभिन्न पक्षहरूको पनि खोजी गरेको छ । वर्ष २०२३ मा राष्ट्रको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ६.९ प्रतिशत मात्रै कुल निर्यात रहेको थियो जुन दक्षिण एसियाका मध्यम आय भएका देशहरूको औसतको एक तिहाइ मात्रै हो ।

विश्लेषणले नेपालको निर्यात न्यून हुनुमा विद्यमान निम्न श्रम उत्पादकता र विनिमय दरमा रहेको हानी अभिमूल्यन लगायतका कारकहरू रहेको उल्लेख गरेको छ । साथै, समकालीन देशहरू र मुख्य व्यापार साझेदार भारतको तुलनामा कृषि, उद्योग र सेवा तीनै क्षेत्रमा रहेको श्रम उत्पादकताको गिरावटबाट पनि नेपाल प्रभावित रहेको औल्याइएको छ ।

विश्व बैंकका अनुसार भारतको ६.३ प्रतिशत, माल्दिभ्सको ५.६ प्रतिशत, बंगलादेशको ५.६ प्रतिशत, भुटानको ४.० प्रतिशत, नेपालको नेपालको ३.९ प्रतिशत, श्रीलंकाको १.७ प्रतिशत र पाकिस्तानको

८	२०८० असोज १७ गते बुधबार <div>04 Sept. 2023 Wednesday</div>	बिगि TIMES
---	--	---------------------------

थिमि टाइम्स साप्ताहिक

— हामीले विश्वास एउटा कुरामा र काम अर्कै गर्यौं भने हामीलाई सुख कहिल्यै प्राप्त हुदैन ।

- फ्रेया स्टार्क

वर्ष १७	अङ्क ११	ने.सं. ११४३	२०८० असोज १७ बुधबार
		04 Oct. 2023 Wednesday	

सम्पादकीय

चिकित्सक र सर्वसाधारणको पिडा

चिकित्सा पेशा एउटा सामाजिक कार्य हो । तरविगत केही समयदेखि चिकित्सकहरु समाजबाट असुरक्षित महशुश गरिरहेका छन् । विभिन्न नीजि अस्पतालका चिकित्सकहरु माथि भौतिक आक्रमणका घटना बढ्दै गइरहेको छ । यस प्रकारको घटना रोकन सरकार र आन्दोलनरत चिकित्सकहरुबीच सम्झौता भएको छ । सम्झौतापछि चिकित्सकहरु कार्य क्षेत्रमा फर्केका छन् । तर सम्झौता जस्तै मूलतः चिकित्सकको सुरक्षाको प्रत्याभूति कागजमै सीमित हुने देखिएको छ ।

पहिले पहिले चिकित्सकलाई भगवानको रूपमा मान्ने नेपाली समाजको मनोविज्ञानमा परिवर्तन आएको छ । यसले चिकित्साकर्मिप्रति एक प्रकारको क्षोभ र आक्रोश बढ्दै गएको देखिएको छ । यसले आक्रोशलाई हिंसात्मकरूप लिदा चिकित्सकहरु कार्यस्थलमै असुरक्षित हुनुपुगेका छन् ।

चिकित्सकहरु संगठितरूपमा ठूलै र बलियै शक्ति भएकाले दुर्व्यवहार गर्नेहरुमाथि कारवाही गराउन प्रायः सफल पनि भएका देखिन्छन् । यसरी पटकपटक एउटै प्रकृतिका घटनामा पनि दबावै दिनुपर्ने अवस्थाले राज्यप्रति चिकित्सक समुदायमै अविश्वास बढेको देखिएको छ भने जनमानसमा चिकित्साकर्मिप्रति वितृष्णा जगाएको छ । यस्तो अवस्थाको सही कारण र समाधान नखोज्दासम्म चिकित्सकहरु असुरक्षित भइरहनेछन् ।

प्रायजसो निजी अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सकले विरामी र तिनका आफन्तसँग गर्ने व्यवहार नै उनीहरुमाथि आक्रमण हुने प्रमुख कारण रहेको छ यसमा चिकित्सा समुदायले पनि मनन गर्नु आवश्यक छ ।

पछिल्ला वर्षहरुमा चिकित्सकविरुद्ध आक्रोश प्रकट हुने अर्को कारण उपचारमा हुनेगरेको लापरवाही पनि हो । कतिपय अवस्थामा विशेषगरी निजी अस्पतालहरुमा विरामीको उपचारभन्दा आर्थिक शोषण चिकित्सकको मुख्य ध्येय भएको गुनासो गर्ने भुक्तभोगीको सङ्ख्या ठूलै छ ।

हुन त नेपालमा चिकित्सक पेशा सामाजसेवाको रुपमा नभइ व्यापारिक प्रयोजनको रुपमा विकसित हुँदै गएको छ । आम नागरिकको लागि स्वास्थ्य महँगो बन्दै गएको छ । देशमा रहेका सरकारी अस्पतालहरुको सेवासुविधाको स्तर खस्केको कारण पनि आमनागरिकहरु नीजि अस्पतालको शरणमा पुग्नु पर्ने अवस्थाको सिर्जना स्वयं राज्य संयन्त्रबाट सिर्जना भएको कारण पनि नीजि अस्पतालहरुमा समाजसेवा भन्दा पनि आर्थिक दोहन हुने गरेको आम जनमानसको बुझाई रहेको छ । यही बुझाईमा परिवर्तन ल्याउनु आजको आवश्यकता हो ।

सबै नागरिकको जिउघनको सुरक्षा गर्नु राज्यको अपरिहार्य दायित्व हो । कुनै नागरिकले पनि असुरक्षा भोग्न वा शङ्का गर्नुपर्ने अवस्था हुनु राज्यको असफलता हो । परन्तु, नेपालमा शासकबोहक अरूको सुरक्षालाई गम्भीरतापूर्वक लिने गरिँदैन ।

यसैले सबैभन्दा पहिले राज्यले कुनै पनि नागरिकले आफू असुरक्षित हुनु नपर्ने वातावरण सिर्जना गर्नु आवश्यक छ । साथै, चिकित्सा विशेष संवेदनशील कर्म भएकाले त्यसमा संलग्न सबैको सुरक्षा आवश्यकताप्रति पनि सरकार गम्भीर हुनुपर्छ । चिकित्सकहरुले आफ्नो कार्यप्रतिको इमान्दारितामा समय सापेक्ष आत्मविवेचना गर्नु आवश्यक छ । कुनै घटनामा भएका गल्ती वा त्यस्तै प्रकारको त्रुटि पुन दोहोरिन नदिन के गर्नुपर्छ भन्ने मन्थन पनि सम्बन्धित संस्थाहरुमा हुनु जरुरी देखिन्छ ।

जनमानसमा चिकित्सकले जस्तै गल्ती गरे पनि कारवाही हुँदैन भन्ने भ्रम छ । चिकित्सक संघलगायतका सम्बन्धित संस्थाहरुले चिकित्सकको व्यवहारमा चित्त नबुझे उजुरी गर्ने निकाय र प्रक्रियाका बारेमा जनसाधारणलाई जानकारी दिएमा यसमा पक्कै केही सुधार हुनेछ ।

यस्तै चिकित्सकले पनि सबै समस्याको समाधान उपचार रोकेर सडकमा खोज्न छाड्नुपर्छ । अविश्वास र द्वन्द्व बढाएर चिकित्सक समुदाय र राज्य दुवैको हित हुँदैन । समयमै विवेक र संयम अपनाउँदा सबैको हित हुन्छ । यसका साथै राज्यले पनि नीजि अस्पतालले लिन पाउने सेवा सुविधाका विषयमा शुल्कको सिमा तोकिदिनु आवश्यक छ । साथै सरकारको स्वामित्वमा रहेका अस्पतालहरुको सेवा सुविधा बढाउन पनि सरकार जिम्मेवार हुनै पर्छ ।

युवालाई निराशावादबाट निकाल्न “आइडिया अफ नेपाल”

- सधिन तिमल्सेना

नेपालमा ‘आइडिया अफ नेपाल’बारे पर्याप्त छलफल नै भएन । कस्तो नेपाल बन्थो भने सबै खुसी होलान् ? संयुक्त राज्य अमेरिकाको डेक्लेरेसन अफ इन्डिपेन्डेन्समा लेखिएको छ- लाइफ, लिबर्टी एन्ड पर्सुट अफ ह्यापिनेस । अर्थात् त्यो देशको जनतालाई जीवन, स्वतन्त्रता र खुसीको खोजको अधिकार संविधानले संरक्षण गरेको छ ।

त्यस्तै भारतमा पनि बहुलवाद, विविधता, लोकतन्त्र लगायत विषय समेटेर देश कता जाने भन्ने विषयमा पर्याप्त छलफल भएको छ । सुनिल खिलानीले यसमा कितावै लेखेका छन् । आधुनिक चीनको पनि एउटा विचार छ । तर नेपाल भनेको के हो ? यो देश कस्तो बन्दा एउटा आदर्श देश बन्ला ? समाज राज्यले नियन्त्रण गर्ने हो कि खुल्दा छोड्ने ? के बोल्ने, के लाउने, के खाने, कति बेला खाने, कसले गीत गाउने, कस्तो गीत गाउने, राहदानी पाउने कि नपाउने, सम्भोग बिहे अगाडि कि पछाडि जस्ता महत्वहीन विषय पनि राज्यले निर्धारित गर्ने कि व्यक्तिमा छोड्ने ? पश्चिमा संसारमा त आत्महत्याको अधिकार सम्बन्धी पनि छलफल चल्दैछ । स्वतन्त्रताको हद के ?

त्यस्तै हामीले संविधानको प्रस्तावनामै समाजवाद उन्मुख राष्ट्र लेख्यौं । एक त समाजवादको ठूलो भाँडामा नेपाली विद्वान नवै, डेनमार्कदेखि उत्तरकोरिया समेतलाई अटाउँछन्, त्यसैमाथि हाम्रो त उन्मुख राज्य। फेरि प्रश्न आउँछन्, अर्थतन्त्र राज्यले हान्ने कि बजारले ? उद्योग राज्यले चलाउने कि व्यक्ति ? हुनत संविधानको अन्तरवस्तुमा यी विषय केलाइएका छन् तर हाम्रो बहस अफ यिनै प्रश्नमा अड्केका छन् । तुलनात्मक रूपमा सबैभन्दा बढी शिक्षा र सूचनाको पहुँच पाएको अहिलेको पुस्ता पनि यिनै प्रश्नको वरिपरि अलिकएको पाइन्छ ।

यो प्रश्नलाई संविधान निर्माणको बखत गहिँरएर छलफल गर्‍ने पर्‍थ्यो । तर राजनीतिक सहमति खोज्ने नाउँमा हामीले त्यो बहसलाई सदनदेखि सडकसम्म पुर्‍याउन सकेनौं । मस्यौदा सङ्कलन पनि फास्ट-ट्रयाकमा गर्दा धेरै संवाद अधुरा रहे । अहिलेको अवस्थामा जुन सामूहिक निराशा प्रकट हुँदैछ, त्यसलाई यिनै प्रश्नका आधारमा छलफल गर्न सकिन्छ ।

अहिलेका पहिलो पुस्ताका नेताको प्रासङ्गिकता संविधान निर्माण पछि नै सकिएको हो । तर उहाँहरू राजनीतिक रूपमा भेन्टिलेटरमा बसेर शासन गर्दै हुनुहुन्छ । जनता आजित भइसकेको नदेखेको जसरी सत्ताको आयु थप्दै हुनुहुन्छ । यो उहाँहरूको अन्तिम भोज हो भन्ने पनि थाहा छ । अब प्रश्न आउँछ, नेपाली युवाले चाहेको देश कस्तो ?

भितेन भन्ने न्यापरलाई प्रहरीले छाडा गीत निकालेको भनेर पक्राउ गर्‍यो । यो मुद्दामा समाज विभाजित थियो । धेरै युवामाफ नै मत बाँडिएको थियो । यसले समाजलाई अराजक बनाउँछ, जसले जस्तो गीत पनि गाउँछ भनियो । त्यस्तै अर्को प्रसङ्ग आयो कमेडियन अपूर्व क्षितिजको जसलाई एक समुदायको भावना माथि खेलबाड गरेको आरोपमा थुनियो । यसमा पनि समाज विभाजित थियो । त्यही समुदायकै कतिपयले भने युट्युबको कमेन्ट सेक्सनमा लेखेका छन- ‘नेवार बट नट अफेन्डेड’ । त्योभन्दा अगाडि प्रनेश गीतमलाई एउटा नेपाली चलचित्रलाई दिएको नकारात्मक प्रतिक्रियाको लागि थुनियो जसमा समाजले अविभाजित रूपमै प्रनेशलाई साथ दियो।

अब एक पटक सोच्ौं, हाम्रा अधिकांश युवाको सपनाको देशमा के हुन्छ ? भितेनको भन्दा फोहोरी न्याप गीत आउँछन् । कुनै समुदाय माथि नै मजाक भए पनि सामान्य रूपमा लिइन्छ । चलचित्रलाई जति पनि भ्र्मर भन्न पाइन्छ । नेपालमै जसरी भितेन, अपूर्वा र प्रनेशलाई थुन्ने देश पनि छन् त । तर ती किन हाम्रा युवाको सपनाको मुलुक बन्दैनन् ? उट्टो हाम्रो युवाहरू त्यस्तै छाडा देशमा परिवार सहित स्थायी बसाइँसराइ गर्न तयार छन् ।

आफू र आफ्नो सन्ततिको सम्पूर्ण भविष्य राजीखुसी सुम्पिन तयार देश चाहिँ अश्लील हुँदा हुने अनि हाम्रो नेपालमा चाहिँ बोलेकै भरमा पर्किनुपर्ने ?

आवेग, रिस र अहिलेको बेथितिले गर्दा धेरै युवाले भनेको सुनिन्छ, ‘यो देशमा फलानो जस्तो शासक, ढिस्कानो जस्तो नायक चाहिन्छ ।’ तर यथार्थ के हो भने संस्कृति र स्वभावले नै नेपाली स्वतन्त्रता प्रेमी हुन् । हामी यस्तो सभ्यताबाट आएका छौं जहाँ भगवान् हो भन्ने थाहा हुँदाहुँदै पनि कृष्णलाई अर्जुनले प्रश्न गर्छन् र नाथे मानव हो भन्ने जान्दाजान्दै अर्जुनलाई कृष्णले आदेश नदिएर बुझाउँछन् । हाम्रो सभ्यता नै पालनामुखी नभएर खोजमुखी छ। जहाँ सत्य कुनै ग्रन्थबाट मात्रै होइन सन्यासबाट पाइन्छ भन्ने विश्वास छ। आफ्नै सत्य खोज्न पाउने सभ्यता संसारमै विरलै पाइएला।

शक्तिशाली शासकको कल्पना युवाहरूको क्षणिक आवेग मात्रै हो। सामाजिक-राजनीतिक रूपमा युवाहरू एउटा उदार समाज नै चाहन्छन् जस्तो लाग्छ।

आर्थिक पाटोमा विषय अलिक जटिल देखिन्छ। हाम्रा छिमेकी चीन, भारत, भुटान, श्रीलंका या पश्चिमाले गरेको विकासमध्ये हामीले कुन वाटो लिंदा ठीक भन्ने बहस पनि पर्याप्त हुँदैन। समाजवादी शक्तिहरू पूर्ण रूपमा हावी भएको नेपाली राजनीतिमा समाजवादलाई मानिस या समूहको पवित्रताको मानकको रूपमा लिइएको छ। कसैले सार्वजनिक रूपमा म पुँजीवादी हुँ भन्दा अर्कै पापको रूपमा हेर्ने परिपाटी छ। सरल भाषामा भन्दा निजी क्षेत्रले कमाउनु अर्कै फटाइको रूपमा हेरिन्छ।

यसको गहिरो प्रभाव हाम्रो सामूहिक चेतनामा परेको छ। अर्थ पनि आम नेपालीको बुझाइमा निजीकरण गलत थियो भन्ने भान छ। तथ्यले यो

दावीलाई सजिलै चिर्न सकिन्छ किनकि पञ्चायतको उत्तरार्धमा १२ अर्ब बजेट रहेको नेपालले घाटामा सञ्चालित सरकारी उद्योगको ऋण मात्रै २ अर्ब तिर्थ्यो। तर समाजवादको ह्याडओभरले हाम्रो समाजलाई जकडेको छ। तथ्य र तमाम उदाहरणका बीच पनि सरकारले उद्योग चलाउन हुँदैन भनेर युवा पनि बुझ्न चाहँदैनन्। चीन, भारत, जापान, दक्षिणकोरिया, तत्कालीन पश्चिम जर्मनी लगायत देशहरूको आर्थिक विकासमा एउटा कुरा साफ्ना छ- आर्थिक उदारीकरण। नेपाल जस्तै भारत, चीन र रुसले समेत हजारौं उद्योग निजीकरण गरेका हुन्। नेपालमा निजीकरणको प्रक्रिया त्रुटिविहीन थिएनन् तर सैद्धान्तिक तवरमा निजीकरण सही नीति थियो।

युवा बसाइ सर्न चाहेको सपनाको मुलुकहरूमा पनि उद्योग सरकारले चलाउँदैनन्। निजी क्षेत्रले राम्रो आर्जन गर्छ र सरकारलाई कर तिर्छ। युवाको सपनाको नेपाल बर उद्यमशील हुनुपर्छ, व्यापार गर्न पाउनुपर्छ, कर सीमित हुनुपर्छ र आफ्नो बलवृतामा धनी बन्न पाउने आधार र अवसर सबैलाई हुनुपर्छ। यद्यपि निमुखा जनतालाई कम्तीमा गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यको सुविधा र अन्य सहूलियत हुनुपर्छ। कम्तीमा आर्थिक दृष्टिकोणबाट हेर्दा मेरो सपनाको देश यस्तो हुन्छ।

हाम्रो सार्वजनिक संवादहरू परम्परागत समाजवादी लाइनबाट अब बाहिर निस्कनुपर्छ। हाम्रो अपेक्षा धेरै वितरणमुखी हुँदा हामीले हाम्रो मानव क्षमताको पत्तो गुमाउने हौं कि भन्ने डर पनि छ। हाम्रो नीतिनिर्माताको सोच्ने ढाँचा पनि यसरी नै बनेको छ। उदाहरणको लागि कृषिका कार्यक्रममा अनुदानको नाममा भएको राज्यको स्रोतको नाश, नयाँ बजार सृजनामा खर्च भएको भए त्यसले धेरै ठूलो परिणाम दिन्थ्यो। नेपाली अलैचीको नेपाली मूल्य भन्दा पश्चिमा मूल्यमा १५ गुणाको अन्तर छ। स्वीस कन्ट्याक्टले बजार पत्ता लगाउने, दुबानी गर्नेदेखि लिएर ब्रान्डिङ गर्ने काममा किसान र व्यवसायीलाई सघाउँदैछ। यो काम सरकारको हुन सक्थ्यो। साढे ६ अर्वको नेपाली अलैचीको निर्यातबाट हामीले तीन गुणा धेरै कमाउने थियौं। तर अर्थविहीन अनुदानमै हाम्रो लगानी नाश हुँदैछ। नीतिनिर्मातालाई बाध्यता पनि छ। प्रत्यक्ष वितरण नगरी काम गरेको मान्दैनन् मतदाताले पनि।

नेपाली युवा आजित भएको अर्को विषय सार्वजनिक सेवा भन्फर्कटिले भएर पनि हो। केही सुधार देखिए तापनि प्रविधिको भरपूर प्रयोगबाट सेवाग्राहीको काम अर्कै छिटो गराउन सकिन्छ। मेरो विवाह दर्ता गर्न जाँदा, पहिले छेउको पसलमा अनलाइन फारम भर्न लगाएर फेरि कार्यालयमा हातले फारम भराइयो। दुइटै फारम भर्नुको कुनै अर्थ बन्दैन। युवाहरू विदेश अध्ययनमा जान एनओसी लिनुपर्ने बाध्यताको पनि गतिलो तर्क भेट्दैन। एनओसी आवेदन भर्दा सूचीमा नराखिएका धेरै विषय र विद्यालय हुन्छन्। विदेशी शैक्षिक संस्थाको मापन शिक्षा मन्त्रालयले कसरी गर्छ भन्ने आधार छैन र विद्यार्थीले देश छोड्ने बेला पनि दुःख पाउँछन्। निजामती कर्मचारीको क्षमता वृद्धिमा पनि व्यापक काम गर्नुपर्नेछ।

युवाले चाहेको सुदृढ पब्लिक डेलिभरी सिस्टम भएको देश हो। फेरि नेपाली युवा भन्ने बित्तिकै सबैलाई एउटै ढालोमा हालेर हेर्न मिल्दैन। आर्थिक रूपमा मात्रै नभएर ऐतिहासिक र सांस्कृतिक रूपमै विभेदमा परेका समुदायका युवालाई हामीले सम्मान दिन नसक्ने हो भने उनीहरूले पनि नेपाल किन रोज्ने र ? हामीकहाँ अर्कै जातको आधारमा छुवाछूत र हिंसा हुने गर्छ। छाउपडो अर्कै हाम्रो देशको यथार्थ हो जसले हाम्रो सामूहिक चेतलाई गिर्‍याइरहेछ।

जबसम्म हेरक नेपालीले आत्मसम्मान सहित देशभित्र बाँच्न पाउने अधिकारको प्रयोग गर्न पाउँदैन, तबसम्म न देश शान्त रहन्छ न युवाले चाहेको जस्तो देश बन्छ।

संविधानका केही मुद्दामा एकथरी युवाको विमति पनि देखिन्छ। विमति राख्न पाउनु लोकतन्त्रले ल्याएको अधिकार हो, पाउनुपर्छ। विशेषगरी पहाडी क्षेत्री-बाहुन समुदायमा संघीयता विरोधी नारा बिक्छ। तर के हामी फेरि २०७२ सालअघिको अन्योल र हिंसामा फर्किन तयार हो ? मधेश र आदिवासी- जनजातिबाट प्रतिकार हुने थाहा हुँदाहुँदै पनि त्यो वाटो हिँड्नु सही हो ? संघीयतालाई व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ। हामीसँग अर्को विकल्प छैन।

त्यस्तै हिन्दु राष्ट्र हटाएको प्रक्रिया पारदर्शी भएन भन्ने वास्तविक गुनासो छ। तर के हिन्दु धर्म बचाउन हिन्दु राष्ट्र हुनुपर्छ ? इतिहासले भन्छ पदैँन। भारतमा मुगल र वेलायतीले क्रमशः ३०० र १०० वर्ष शासन गरेर, हाँथारै लगाएर धर्म परिवर्तन गराउन खोज्दा पनि भारतमा ९६ करोड र संसारमा १.२ अर्ब हिन्दु छन्। हाम्रो योग, ध्यान र जीवनशैली अहिले संसारकै आकर्षण बनेका छन्। हाम्रो बहुलवाद र सहिष्णुतालाई जीवित राख्न सके हाम्रो सभ्यता मदैँन। यसभित्र विकास गरिएका विकृतिलाई भने सुधार गर्‍ने पर्ने हुन्छ ।

अब राजा ल्याउने विषय चाहिँ विशुद्ध राजनीतिक हो र केही व्यक्तिको चुनाव जित्न नसक्ने तर सत्ता चाहिने बाध्यताको उपज हो। तर युवाले बुझ्नुपर्ने दुई वटा कुरा छन्। त्यो भ्रम फैलाउनेहरू हिजोका दिनमा दरबारसँग नजिक रही मस्ती गर्न पाउने र यो जुनीमा आफ्नै बलवृतामा चुनाव जित्न नसकेर फेरि पुरानै व्यवस्थामा फर्काउँदा सत्ताको स्वाद पाइन्छ कि भन्ने हुन्। नत्र राजा चाहिँ सवैधानिक मात्रै चाहिने हो भने शासन त यिनै नेता या चुनाव जितेकैले गर्ने होला नि ? अहिलेको बेथितिको समाधान भयो त त्यसरी ? उहाँहरूको नियत नै फेरि संवैधानिक राजसंस्थाको नाममा राजा ल्याएर, विस्तारै प्रत्यक्ष शासन गराई मन्त्री पद खाने हो ।

अर्को हामीलाई हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय इज्जत भएन भनेर ठूलो गुनासो छ। यो गुनासोको कारणबारे भने

पर्याप्त छलफल हुँदैन। कुनै राजालाई इतिहासको कुनै कालखण्डमा दिएको स्वागतलाई देखाएर नेपाली विगतमा सम्मानित थिए भन्ने भाष्य बनाउन खोजिन्छ। अनि सम्मान पाउन फेरि कोही न कोही राजा नै हुनुपर्छ भन्ने भ्रम फैलाउन खोजिँदैछ। अर्कै पनि हाम्रो कर्म, पौरख र सफलताले मात्रै हामीलाई इज्जत दिलाउन सक्छ भन्ने छलफल भएको सुनिँदैन।

यसै वर्ष नेपालले पहिलो पटक एसीसी एसिया कप खेल्यो। पाकिस्तानसँग साधारण प्रदर्शन गरेको नेपाल सेप्टेम्बर ४ का दिन भारतसँग भिड्दै थियो। भाग्यवश त्यो खेल अवलोकन गर्न म पनि क्यान्डी पुगेको थिएँ। जब रवि शास्त्रीले दुई रोहित टसलाई तयार छन् भनेर उद्धोष गरे, म आफैँलाई चिमोट्न बाध्य भएँ। के यो साँच्चै विपना हो ? जब राष्ट्रगान बज्न थाल्यो, मेरा आँसू रोकिएनन् । त्यो ३०-४० सेकेन्डको दौरानमा मलाई भारतमा नेपाली भन्दा नचिनेको अनुभव स्मरण भयो, ट्रान्जिटमा कतारमा विना कारण दुःख दिएको, थाइल्यान्डले अनअराइभल भिसा नदिएको, मलेसियामा नेपाली कामदारलाई त्यहाँका प्रहरीले विना कारण गाली गरेको सबै याद आउँदै थियो।

मेरो जीवनकालमा पर्वतारोहणमा बाहेक पहिलो पटक नेपाल संसारको उत्कृष्टसँग प्रतिस्पर्धा गर्दै थियो । र त्यो अवसर नेपाली क्रिकेटरले आफ्नै पौरखले हासिल गरेका थिए। त्यो मञ्चमा पुनु नै हाम्रो उपलब्धि मानिरहेका हामीलाई नेपाली खेलाडीको सम्मानजनक प्रदर्शनले साँच्चै गौरवान्वित बनायो। स्टार स्पोट्सका सबै कमेन्टरले नेपालको प्रदर्शन र हिम्मतको दिल खोलेरै तारिफ गरे। अर्कै जब महमद शिराजको एक वाउन्त्सरलाई कुशल भुत्तैलले आफ्नो प्रभुत्व स्थापित गर्दै ९० मिटरको छक्का प्रहार गरे, तर मैदानमा उपस्थित १५०० र टेलिभिजनमा क्रिकेट हेरिरहेका लाखौँलाई लाग्यो, हामी यही मञ्चका हकदार हौं। वार्षिक ६ हजार ४५८ करोड भारतीय रुपैयाँ आम्दानी गर्ने भारतीय क्रिकेटलाई जम्मा २२ करोडको वार्षिक बजेट भएको नेपाली क्रिकेटले नजितै पनि स्वयं भारतीयहरूको मन भने जित्यो।

प्रेम गीत-३ ले भारतमा १२०० ब्यानर टाड्न सफल भयो, केवट्टी-४ पीभीआर सिनेमामा लाग्यो। नेपाली चलचित्र क्षेत्रको लागि बलिउडमा एउटा वाटो खुल्यो। तर के नेपाली चलचित्र क्षेत्र तयार छ त पुरानै बकवास पटकथाबाट बाहिर निस्कन ? सिसन भाग्नियाँले अनमोल केसीको छड्के फिल्मको खुलेरै आलोचना गरे। उनले लेखेका थिए म तयार हुँदैछु, सिक्दैछु। निश्चल बस्नेतले यसरी नै २०१२ मा लुट मार्फत नेपाली चलचित्र पनि गतिलो बन्न र व्यापार गर्न सक्छ भनेर प्रमाणित गरे। हामीलाई सयौं निश्चल र सिसन चाहिएको छ। राजामौलीको बाहुबलीले बलिउडमा एउटा छुट्टै विधा स्थापित गर्‍यो। त्यस्तै कुनै नेपाली चलचित्रले १४० करोडको भारतीय बजारमा आफ्नो विधा स्थापित गर्न सक्छ। तर कुनै त्यस्तो युवा छ जसले यो सपना देख्छ ?

यो पनि पढ्नुहोस

युवाले खोजेको नेपाल कस्तो ?

नाइजेरियन गायक रेमाको 'बेवी काम डाउन' भन्ने गीतले संसार हल्लायो। पिडिगन अंग्रेजीमा आएको उक्त गीतको युट्युबमा ६५ करोड भन्दा बढी भ्युज छ। गीतको लय मिठो छ,तर शब्द साधारण छन्। त्यस्तो गीत हाम्रा युनिक पोप्ट र साकारहरूले सजिलै बनाउन सक्छन्। प्रिज्मा र प्रिन्सीले टिकटक मार्फत नेपाली गीतलाई भारत, पाकिस्तान हुँदै संसारभरि चर्चित बनाए। पन्जीमा नेपालले सफलतामाथि सफलता हासिल गरेको छ। भारतीय टेलिभिजन कार्यक्रममा नेपाली विवाहिडले एउटा छुट्टै पहिचान स्थापित गरेको छ। धेरै यस्ता विधा छन् जहाँ नेपालले क्रिकेट जसरी नै अन्तर्राष्ट्रिय सफलता हासिल गर्न सक्छ। हामीलाई अन्तर्राष्ट्रिय सफलता दिलाउने पनि यस्तै सफलता हुन्।

अहिलेको अवस्था निराशाजनक बिल्कूल छ। हामीलाई सपना देखाउनेहरूकै सपना आफू र आफ्नो परिवारमा केन्द्रित हुँदा नेपालले सोचेको प्रगति गर्न नसकेकै हो। यही निराशाको फाइदा उठाउँदै युवामाफ भ्रुटको सहायले हिजोका दिनमा सुनै फल्‍यो भनेर अफवाह पनि फैलाइँदैछ। युवा अवस्थामा कुहिनोले पहरा फोड्ने जोस हुनुपर्छ । नत्र के युवा ? एउटा स्वार्थी समूहले हाम्रो युवालाई अहिलेको बेथितिसँग लडेर पाएका अवसरको भरपुर् फाइदा उठाएर काविल बनी देश बनाउन होइन, खाँलि गनगन गर्दै, अर्को एउटा व्यवस्था ढाल्न उत्प्रेरित गर्दैछ।

यो व्यवस्था भित्रै पनि अहिलेका शासक ठीक हुन् कि होइनन् भनेर युवामाफ सर्वेक्षण गर्ने हो भने नतिजा के आउँछ ती नेतालाई पनि थाहा छ। यो उहाँहरूको अन्तिम भोज हो भन्ने कुरा सर्वविदित छ। तर नेपालको इतिहासमा पहिलो पटक अहिलेका युवालाई विना सङ्घर्ष, विना रक्तपात, विना जेलनेल, मात्रै मतदान गरेर शासक फेर्ने सुविधा छ। यो व्यवस्था पनि नटिकेमा हाम्रो जस्तो विविधतापूर्ण समाजमा अर्को सर्वमान्य संविधान बनाउन कम्तीमा २० वर्ष लाग्छ।

युवाले चाहेको नेपाल अहिले देश हाँकिरहेका पात्रबाट असम्भव छ। यो सत्य हो। तर ती पात्र फेरेर यो व्यवस्थालाई प्रयोग गरी सपनाको नेपाल बनाउन सकिन्छ ? बिल्कूल सकिन्छ। आखिर हामीले चाहेको सामाजिक रूपमा न्याय र स्वतन्त्रता, उदार अर्थतन्त्र सहितको कल्याणकारी राज्य र आफ्नो पेशामा अन्तर िष्ट्रियस्तरमै प्रतिस्पर्धा गर्न योग्य हुने वातावरण न हो। युवाले सोच्ने र रोज्ने यही हो ? अब समुन्नतिको यात्रा कि फेरि व्यवस्था परिवर्तन छ। अर्को २० वर्ष खेर ?

-अनलाइनखबरबाट

जयजयकारको ध्वनीसँगै बालकरामले छेडाए जिब्रो

भक्तपुर । बालकराम नानीचा श्रेष्ठले शुक्रवार साँझ दिगुलीस्थित भैरव मन्दिर परिसरमा रहेको दबुलीमा हजारौं नगरवासी र विशिष्ट व्यक्तिहरु सामु जयजयकारको ध्वनीसँगै जिब्रो छेडाएका छन् । 'येयाँ पुन्हीको अवसरमा हुने म्ये प्वा खनेगु' जात्रा अन्तर्गत उनले जात्रालाई निरन्तरता दिन जिब्रो छेडाएका हुन ।

दिनभरको मौन व्रत लिएका बालकरामले जिब्रो छेडाउनु अघि बालकुमारी देखि दिगुलीस्थित दिगुभैरवसम्मका विभिन्न

मन्दिर तथा देवालयमा बत्ति दिदै दिगुभैरव मन्दिरमा गुरु (जामनः थरका व्यक्ति) को उपस्थितिमा भैरवको पूजा गरेपछि उनलाई दुई जनाले समाएर उल्टो दिशा हिडाए जिब्रो छेड्न तयार पारिएको दबुलीमा लिएएको थियो ।

त्यसपछि सयौं जनमानसका सामु नकमीले एक महिना अघि निर्माण गरी शुद्ध तोरीको तेलमा डुवाएर राखेको करिव १० इन्च लामो सुईरोबाट थिमिका कमीनायोले बालकरामको जिब्रो छेडी दिएका थिए । योसँगै श्री भैरवनाथकी जय, श्री बालकुमारी माईकी जय, श्री सिद्धिकाली माईकी जयका जयजयकारका ध्वनी गुन्जिएको थियो ।

जिब्रो छेडेसँगै बालकरामलाई बाँसबाट बनेको भ्य (महादिप) काँधमा बोक्न लगाई भैरवनाथ मन्दिरको परिक्रमा गरी आफ्नो टोल चोडेस्थित गणेशको दर्शन गरेका थिए । त्यसपछि भुलाँखेल, सिद्धिकाली मन्दिर, सानोथिमि, पेप्सीकोला हुँदै एअरपोर्टको उत्तरपुर्वको बाटोबाट गुहेश्वरी, पशुपतिको दर्शनका लागि गएका थिए । त्यस्तै पशुपतिबाट सोही बाटो फाँकेका उनी बोदे नगर परिक्रमा पछि बालकुमारी मन्दिर परिसर पुगेका थिए ।

यसरी जिब्रो छेड्ने व्यक्तिले

नगरपरिक्रमा गर्दा स्थानीय व्यक्तिहरु पनि "ताकुं म्येः ख्वामसिसं भव्य नय्" भन्दै सँगसँगै नगरपरिक्रमा गर्दछ । जिब्रो छेड्ने व्यक्तिले इच्छाएको ठाँउमा परिक्रमा गरेपछि बालकुमारी मन्दिरमा पुगी कमीनायोले सुइरो निकालिन्छ ।

सुईरो निकालिसकेपछि जिब्रो छेडाएको प्वालमा बालकुमारी मन्दिर भित्र रहेको नासःद्यः (नित्यनाथ) को माटो राखिदिन्छ । अनि सुईरोलाई बालकुमारी मन्दिर भित्र ठोकिन्छ । बालकुमारी मन्दिर परिसरमा सुईरो निकालिसकेपछि जिब्रो छेड्ने व्यक्तिले बालकुमारीमा रहेको महाद्यः फल्चामा केही समय विश्राम पश्चात घर गई मान्यजनबाट कार्य सफलतापूर्वक सम्पन्न भएकोले सगुन लिन्छ र जात्रा समापन हुन्छ ।

उक्त जात्रा अवलोकनका लागि संघीय सरकारका सँस्कृति तथा पर्यटन मन्त्री सुदन किराँती, भक्तपुर क्षेत्र नं. २ का सांसद दुर्लभ थापा, बागमती प्रदेशका कृषि तथा सहकारी मन्त्री राजेन्द्रमान श्रेष्ठ, प्रमुख जिल्ला अधिकारी रोशनीकुमारी श्रेष्ठ, जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

तस्वीरमा ज्येष्ठ नागरिक फोटो प्रदर्शनी

काठमाडौं - राष्ट्रिय फोटो पत्रकार समूह, नेपाल र एजिड नेपालको संयुक्त आयोजनामा 'तस्वीरमा ज्येष्ठ नागरिक' फोटो प्रदर्शनी गरिएको छ । ललितपुरको पाटन दरबार क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रिय

ज्येष्ठ नागरिक दिवसको उपलक्ष्यमा हिमाल, पहाड र तराईका ज्येष्ठ नागरिकहरुको तस्वीर प्रदर्शनी गरिएको हो ।

प्रदर्शनीका क्रममा आयोजित कार्यक्रममा

ललितपुर महानगरपालिकाका मेयर चिरीबाबु महर्जनले ललितपुर महानगरपालिकाले ज्येष्ठ नागरिकको सम्मानको सन्दर्भमा जाने बुझ्ने जति काम गरिरहेको भन्दै यस्तो कामलाई प्रभावकारी बनाउन सहकार्यकासाथ अगाडि बढ्न तयार रहेको बताए ।

छैन । त्यसको लागि तपाईंहरुसँग केही उपाय छ भने लिएर आउनुस्, त्यसलाई कार्यान्वयन गर्ने छौं ।

त्यस्तै एजिड नेपालका अध्यक्ष कृष्ण मुरारी गौतमले आजको कार्यक्रम निकै नै प्रभावकारी भएको बताए । 'ज्येष्ठ नागरिक केहि

उनले राष्ट्रिय फोटो पत्रकार समूह र एजिड नेपाललाई आगामी वर्ष यस्तै खालको काम गर्दा महानगरसँग सहकार्य गर्न आग्रह पनि गरे । उनले भने, 'ललितपुर महानगरपालिकाले ज्येष्ठ नागरिकका लागि जाने बुझ्ने जतिकाम गरिरहेको छ । अझै पुगेको

गर्न सक्दैनन् भन्नेलाई हामी पनि अझै केहि सक्रिय छौं भन्ने सन्देश आजको फोटो प्रदर्शनीले दिएको छ, यस्ता खालका कार्यक्रम आगामी दिनमा पनि निरन्तर गर्दै जाने छौं ।' उनले भने।

कार्यक्रममा ज्येष्ठ नागरिकको दैनिकी, मिहिनेत,

सफलता, पारिवारिक खुशी, संघर्ष तथा सफलता झल्कने तस्वीर प्रदर्शनी राखिएको कार्यक्रमका महासचिव घनश्याम श्रेष्ठले बताए । प्रदर्शनीमा राखिएको तस्वीरहरुले नयाँ पुस्तामा उत्साह जगाउनको साथै, ज्येष्ठ नागरिकहरुमा नैराश्यता तथा दुःखीपन हटउन मद्दत गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

प्रत्येक सोमबार भक्तपुरबाट प्रकाशित हुने
स्टार एक्सप्रेस
 साप्ताहिक
 खोजी खोजी पढौं ।

कसरी चिन्ने प्रशोधित खानेकुरा ?

लगभग हरेक खानेकुरा केही हदसम्म प्रशोधित नै हुन्छन्। आफैले तयार गरेको खानेकुरा समेत उदाहरणका लागि पिठो, तेल, मसला। ती कुनै पनि कच्चा अवस्थामा हुँदैनन्। तर, अति प्रशोधित खानेकुरा यीभन्दा धेरै फरक हुन्छन्।

अति प्रशोधित खानेकुरामा औद्योगिक पदार्थ हुन्छन्, जुन तपाईंको भान्सामा हुँदैनन्। ती खानेकुरालाई मिठो पार्न अन्य पदार्थ थपिएको हुन्छ। ब्राजिली वैज्ञानिक फर्नान्डो राउबर भन्छन्, 'अधिकांश अति प्रशोधित खानेकुरा खाना होइनन्। यी त औद्योगिक रुपले उत्पादित खान सकिने पदार्थ मात्र हुन्।'

वास्तवमा अति प्रशोधित खानेकुराहरु निकै स्वादिष्ट हुन्छन्। तर, दुर्भाग्यवश, हालैका दुई ठूला अध्ययनले यस्ता खानेकुराले उच्च रक्तचाप, मुटुरोग, हृदयाघात र मस्तिष्काघातको जोखिम बढाउने देखाएका छन्। अति प्रशोधित खानेकुरा स्वास्थ्यका लागि कति खतरनाक छ भन्ने कुराको पछिल्ला प्रमाण मात्रै हुन् यी अध्ययन।

अध्ययनहरुबाट अति प्रशोधित खानेकुराको सम्बन्ध मोटोपन, क्यान्सर, मधुमेह, डिप्रेसन, अनिद्रा, दाँतको रोग र अन्य समस्यासँग पनि देखिएको छ। कतिपय मुलुकमा आधाभन्दा बढी खानेकुरा अति प्रशोधित हुने गरेका छन्। त्यसमा पनि गरिब जनसंख्या र केटाकेटीले ८० प्रतिशतसम्म यस्ता खानेकुरा खाने गर्छन्।

कसरी चिन्ने?

कुनै खानेकुराको प्याकेटमा तपाईंले नचिनेको पदार्थ मिसिएको छ? प्याकेटमा 'फाइबरको उच्च मात्रा' वा 'प्रोटीनको स्रोत' भनेर दावी गरिएको छ? के यसमा पाम आयल छ? के यो खानेकुरा बहुराष्ट्रिय कम्पनीले बनाएको हो? के सो कम्पनीले दालजस्ता सस्ता वालीलाई कुरमुरे, चिप्स वा पफजस्ता महंगा चिजमा बदल्यो? यी सबै अति प्रशोधित खानेकुराको विशेषता हुन्।

युनिभर्सिटी अफ साओ पाउलोका पोषण तथा जनस्वास्थ्यका प्राध्यापक कार्लोस ए मोन्टेइरोले एक आलेखमा अति प्रशोधित खानेकुरा चिन्ने उपायहरु उल्लेख गरेका छन्। उनका अनुसार भान्सामा प्रयोग नहुने चिजहरु ती खानेकुरामा मिसाइएका खाद्यसामग्रीहरुको सूचीको सुरुमा लेखिएको छ। जसमा प्रोटीनका स्रोत (हाइड्रोलाइज्ड प्रोटीन, सोया प्रोटीन आइसोलेट, ग्लुटेन, केसिन, व्हे प्रोटीन), चिनीको स्रोत (कर्न सिरप, फ्रुट जुस कन्सन्ट्रेट्स, डेक्स्ट्रोस, ल्याक्टोज), फाइबर र प्रशोधित तेल आदि पर्छन्।

सूचीको अन्तिमतिर स्वाद मिठो पार्न थपिएका चिजहरुको नाम हुन्छ। उत्पादनलाई स्वादिष्ट र आकर्षक पार्न फ्लेवर, रङ, नुन, दुई पदार्थलाई घुल्न सघाउने एमल्सिफायर, गुलियो पदार्थ, आदि यसमा पर्छन्।

कस्ता खानेकुरा अति प्रशोधित हुन् र कस्ता होइनन्?

अति प्रशोधित खानेकुरामा फाँज आउने पेय पदार्थ, प्याकेटमा राखिएका स्न्याक्स, मिठाइ र चकलेट, आइसक्रिम, विस्कूट, केक, पेस्ट्री, ससेज, बर्गर, पिज्जा, आदि पर्छन्। यी खानेकुरा नोभा फुड क्लासिफिकेसन सिस्टममा वर्ग ४ अन्तर्गत पर्छन्।

वर्ग १ अर्थात् कम प्रशोधित खानेकुरामा भने ताजा, चिस्याएका र सुकाइएका फलफूल, तरकारी, दूध, सादा दही, ताजा माछामासु, अन्न, गेडागुडी, च्याउ, अन्डा, पिठो, बदाम, ओखर, बियाँजन्त्य पदार्थ, जडिबुटी, मसला, पास्ता आदि पर्छन्।

त्यस्तै वर्ग २ मा घिउ, तेल, मह, चिनी, नुन र भिनेगरजस्ता पदार्थ पर्छन्।

वर्ग ३ मा भने प्रशोधित खानेकुराहरु, ताजा पाउरोटी, चिट, टिनको बढ्यामा राखिएका तरकारी, माछा, फलफूल, नुन हालिएका बदामलागयतका खाद्यपदार्थ पर्छन्।

स्वास्थ्यबर्द्धक भनेर विज्ञापन गरिएका खानेकुरा समेत प्रशोधितमा पर्छन्। अधिकांश पाउरोटी, सिरियल, दही, जुस, डाइट प्रोडक्ट र बच्चाका लागि भनिएका खाद्यपदार्थहरु यसका उदाहरण हुन्।

के अति प्रशोधित खानेकुराको असर कसरतबाट हट्छ?

कसरत स्वस्थ जीवनशैलीका लागि अत्यावश्यक छ। यसको शारीरिक र मानसिक फाइदा छन्। तर, कसरतले मात्रै अति प्रशोधित खानेकुराको प्रभाव कम हुँदैन।

'समस्या व्यक्तिगत उपभोक्ता होइन, औद्योगिक प्रणाली हो,' वेस्टसेलिड पुस्तक अल्ट्रा प्रोसेस्ड फिडब्याक लेखक क्रिस भान टुलकिन भन्छन्, 'म चाहन्छु, मान्छेहरु अति प्रशोधित खानेकुरालाई चुरोटजस्तै सम्झिऊन्।'

यसमा भारी कर लगाउनुपर्ने, स्कुलमा प्रतिबन्ध गर्नुपर्ने र बच्चाहरूलाई लक्षित गरेर विज्ञापन गर्न नपाइने व्यवस्था गर्नुपर्ने उनको भनाइ छ। चिलीमा भैँ बढी चिनी, नुन र चिल्लो भएको खानेकुरामा कालो लेबल लगाएर उपभोक्तालाई चेतावनी दिनुपर्ने उनी बताउँछन्। द गार्डियनबाट

सञ्चालन, लेखन, गणना, समानुपातिक प्रतिनिधित्व, धर्मनिरपेक्षता, जातीय सद्भाव र व्यवसायिकाताका लागि

साप्ताहिक सुम्निमा
 THE SUMNIMA NATIONAL WEEKLY

प्रत्येक सोमवार नियमित रुपमा प्रकाशित भइरहेको
 सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक
 अखबार खोजी खोजी पढौं ।

मानव बेचबिखनमा टिकटकको दुरुपयोग

राँफा: केही वर्षअघिसम्म गाउँका अशिक्षित महिलामात्रै बेचबिखनको जोखिममा पर्ने गरेका भए पनि पछिल्ला वर्षहरूमा सामाजिक सञ्जालको प्रयोग बढेसँगै सहरकै शिक्षित महिला पनि बेचबिखनको जोखिममा पर्न थालेका छन् ।

मानव बेचबिखनविरुद्ध नेपालगन्जमा क्रियाशील माइती नेपालका संयोजक केशव कोइरालाले भने, “कुनै समय गाउँ-गाउँमा गएर अशिक्षित महिला अथवा किशोरीलाई फकाएर बेचबिखनका लागि भारत तथा त्से्रो मुलुक लैजाने गरिएका घटना निकै सुनिन्थे । अहिले त्यसको स्वरूपमा परिवर्तन आएको छ।” उनका अनुसार मानव बेचबिखन पहिलेको भन्दा नयाँ स्वरूपमा विकसित भइरहेको छ । अहिले नयाँ प्रविधि र सामाजिक सञ्जालको प्रयोगले सहरकै शिक्षित महिला पनि जोखिममा छन्

मानव बेचबिखन र ओसार पसारमा पछिल्लो समय लोकप्रिय भइरहेको सामाजिक सञ्जाल टिकटकको दुरुपयोग तीव्ररूपमा बढिरहेको छ । विशेषगरी किशोरावस्थाका युवती टिकटकका माध्यमबाट अपरिचित व्यक्तिको सम्पर्कमा पुगी बेचबिखनको जोखिममा परेका छन् । पछिल्लो समय धेरै प्रयोगमा आएको सामाजिक सञ्जाल टिकटकबाट सम्बन्ध विस्तार गरी महिला बेचबिखनको जोखिममा पर्ने गरेका छन् ।

टिकटकको माध्यमबाट चिनजान र कुराकानी भई घरबाट हिँडेका घटनामा जोखिम बढी पाइएको माइती नेपाल नेपालगन्जका संयोजक कोइरालले बताए । माइती नेपालले यसरी

टिकटकको माध्यमबाट चिनजान भई सीमापार जान लागेका किशोरीलाई उद्धारसमेत गरेपछि टिकटक पनि बेचबिखनको माध्यम बनेको खुलेको हो ।

सामाजिक सञ्जाल टिकटकको माध्यमबाट चिनजान भई भारत जान लागेका छ जनालाई माइती नेपालका कर्मचारीले जमुनाहनाकामा रोकेर परिवारलाई बुझाए ।

पछिल्लो छ महिनामा टिकटकको माध्यमबाट चिनजान भएकै आधारमा घर छाडेका १२ युवती बेचबिखनको जोखिममा परेको जनाउँदै परिवारले खोजतलासका लागि माइती नेपालको नेपालगन्जस्थित कार्यालयमा निवेदन दिएका छन् ।

“सामाजिक सञ्जालमा एकअर्कालाई साथी बनाएर कुरा गरेकै भरमा बेचिन पुग्नेजस्ता जोखिम देखा पर्न थालेका छन् । अझ अहिले बेचबिखनमा टिकटकको प्रयोग चुनौतीपूर्ण देखिन थालेको छ”, बेचबिखनमा आएको परिवर्तित शैलीबारे संयोजक कोइरालाले भने, “सामाजिक सञ्जालको दायरा फैलिएको छ । फेसबुक, ट्विटर, एपपछि अहिले मानव बेचबिखनमा टिकटकको प्रयोग तीव्ररूपमा बढिरहेको छ । यसले अशिक्षित र गाउँका महिलामात्रै होइन, शिक्षित र सहरिया महिला पनि जोखिममा छन् ।”

राप्ती लगाउनुपर्ने, मीठो खानुपर्ने र समाजमा देखाउनुपर्ने प्रवृत्ति बढ्दै जाँदा महिला जानाजान जोखिम मोल्न तयार हुने गरेको पाइएको उनको भनाइ छ । दलालले फोनमा देखाएको प्रलोभनले ग्रामीण संभ्रा, अशिक्षित महिलामात्रै नभई सचेत महिला पनि फस्ने गरेका छन्।

ग्रामीण क्षेत्रका अधिकांश महिलाले फेसबुकभन्दा इमो बढी चलाउने गरेका छन् ।

“फेसबुक र म्यासेन्जरभन्दा इमोमाफत कुराकानी गर्न सहज हुन्छ, जोखिममा रहेर उद्धार गरिएका धेरै महिलाले इमोमाफत सम्पर्क भएको बताउने गरेका छन्”, उनले भने, “दलालले इमोमाफत महिलालाई ललाइफकाइ गर्ने शैली अपनाएपछि यसको रोकथाममा पनि चुनौती थपिएको छ ।”

मोबाइल फोन, फेसबुक, म्यासेन्जर, इमोलगायतका कारण मानव तस्करलाई नयाँ व्यक्तिसंग चिनजान र सम्पर्क बढाउन सहज बनाईदिएको छ । यसले मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारलाई अझै बढी सहज बनाउँदै भनेको समय र स्थानमा बोलाएर भेट्न सजिलो भएको छ । छोटो समयमा अपरिचित मान्छेले फोन गर्ने, नाता जोड्ने, भेटघाट गर्ने र राप्ती जागिर लगाईदिने, प्रेम तथा विवाह गर्ने बहानामा युवतीलाई सीमा कटाउने क्रम बढेकाले पनि मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रणमा चुनौती रहेको छ । संयोजक कोइराला अहिले मोबाइल फोन, फेसबुक मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारको गतिलो माध्यमका रूपमा प्रयोग भएको बताए ।

मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारमा प्रयोग भएको नयाँ शैलीले रोकथाम अभियान चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको मानव बेचबिखनविरुद्ध काम गरिरहेका सङ्घसंस्थाको प्रतिनिधिको भनाइ छ । मानव दलालहरूले अपनाउने फरक-फरक शैलीले जोखिम बढ्दै गएको शान्ति पुनःस्थापना गृहका क्षेत्रीय संयोजक निर्मल स्वेदीले बताए ।

“वैदेशिक रोजगारीका नाममा

भनेर लैजाने तर प्रक्रिया नपुगेका कारण श्रमशोषण, यौनशोषण हुने काममा लगाउने गरेका धेरै घटना छन्”, उनले भने, “सामाजिक सञ्जालमाफत एकले अर्कालाई साथी बनाउने र ती साथीसँग कुरा गरेकै भरमा बेचिन पुग्नेजस्ता जोखिम देखापर्न थालेको छन् ।” उनका अनुसार आफू जोखिममा पर्दैछु भन्ने थाहा भए पनि वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने शिक्षित महिलाहरूलाई जोगाउन भन्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।

मानव बेचबिखनका घटना प्रत्येक वर्ष बढ्दै गएका छन् । बढ्दो विलासिताप्रतिको आकर्षण, सञ्चार प्रविधिको दुरुपयोग र असुरक्षित बसाइँसराइका कारण मध्यम वर्गका व्यक्ति बेचबिखनमा पर्ने गरेको पाइएको छ । राप्ती लगाउनुपर्ने, मीठो खानुपर्ने र समाजमा देखाउनुपर्ने प्रवृत्ति बढ्दै जाँदा पनि महिला जानाजान जोखिम मोल्न तयार हुने गरेको शक्ति समूहकी क्षेत्रीय अधिकृत निर्मला पौडेलले बताए। उनले मानव बेचबिखनविरुद्ध कुनै एक व्यक्ति वा संस्थाले मात्र प्रयास गरेर नहुने भएकाले समाज, प्रहरी प्रशासनको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुने उल्लेख गरे ।

मानव बेचबिखनविरुद्धको जिल्लास्तरीय समितिका संयोजक एवं बाँकेका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी हरि शर्माले सङ्घसंस्था मुख्य नाकामा केन्द्रित हुँदा ग्रामीण नाकाबाट मानव बेचबिखनको जोखिम बढेको बताए। उनले मानव बेचबिखनविरुद्ध कार्यरत सङ्घसंस्थालाई स्थानीय तह र ग्रामीण नाकासम्म गतिविधि र निगरानी बढाउन आग्रह गर्दै आएको उल्लेख गरे । रासस

एसियन च्याम्पियन्स लिगमा रोनाल्डोको पहिलो गोल

एजेन्सी, रियाद । एसियन च्याम्पियन्स लिगमा क्रिस्टियानो रोनाल्डोले पहिलो गोल गर्दा अल-नासरले एक गोलले पछि परेको स्थिति उल्टाउँदै इस्तिक्लोललाई ३-१ गोलले हराएको छ ।

खेलको पहिलो हाफको अन्त्यमा इस्तिक्लोलका सेनिन सेबाईले गोल गर्दै टोलीलाई अग्रता दिलाएका थिए । तर, दोस्रो हाफमा अल-नासरले शानदार पुनरागमन गर्यो । रोनाल्डोले ६६ औँ मिनेटमा बराबरी गोल फर्काए । उनले लगातार सातौँ खेलमा गोल गरेका हुन् ।

त्यसपछि ब्राजिलियन फरवार्ड एन्डरसन तालिस्काेले छोटो अन्तरालमा दुई गोल गर्दै अल-नासरलाई जीत दिलाएका थिए । प्रतियोगिताको समूह चरणमा टोलीको यो लगातार दोस्रो जीत हो । जितसँगै समूह ईमा रहेकोलुइस कास्ट्रोको टोलीले शीर्ष स्थानमा ३ अङ्कको अग्रता बनाएको छ ।

एकदिवसीय विश्वकप क्रिकेटको उद्घाटन समारोह नहुने !

काठमाडौँ । आईसीसी एकदिवसीय विश्वकपको १३ औँ संस्करण भारतमा आयोजना हुदैछ । प्रतियोगिता अक्टोबर ५ देखि नोभेम्बर १९ तारिखसम्म सञ्चालन हुने प्रतियोगिताका खेलहरु भारतका विभिन्न सहरका १० वटा रंगशालामा खेलाइने छ ।

तर, यसपटक एकदिवसीय विश्वकपको औपचारिक रूपमा उद्घाटन समारोह भने हुने छैन । भारतीय क्रिकेट कन्ट्रोल बोर्ड (बीसीसीआई) ले औपचारिक रूपमा विश्वकपको उद्घाटन समारोह नगर्ने निर्णय लिएको इण्डियन समाचार एजेन्सी जनाइएको छ ।

बीसीसीआईको उक्त निर्णयसँगै एकदिवसीय विश्वकपको ४८ वर्ष लामो इतिहासमा पहिलो पटक औपचारिक रूपमा उद्घाटन समारोह नहुने भएको छ । सन् १९७५ मा पहिलो विश्वकप आयोजना भएयता हालसम्म १२ वटा संस्करण सम्पन्न भइसकेका छन् ।

उद्घाटन समारोह नै आयोजना नगरी १३ औँ संस्करणका खेलहरु अगाडि बढाइने छ । विश्वकपको उद्घाटन खेल साविक विजेता इङ्ल्यान्ड र साविक उपविजेता न्युजिल्यान्डबीच खेलिने छ । उक्त खेल अहमदाबादस्थित नरेन्द्र मोदी स्टेडियममा आगामी बिहीवार खेलिने छ ।

यसअघि बीसीसीआईले प्रतियोगिता सुरु हुनुभन्दा एक दिनअघि अक्टोबर ४ तारिखमा नरेन्द्र मोदी स्टेडियममै भव्य उद्घाटन समारोह आयोजना गर्ने तयारी गरेको थियो । उद्घाटन समारोहमा बलिउडका चर्चित कलाकारहरूले आफ्नो प्रस्तुति दिन कार्यक्रम पनि थियो ।

उद्घाटन कार्यक्रममा बलिउड कलाकारहरु रणवीर सिंह, तमन्ना भाटिया, श्रेया घोसाल, आशा भोस्ले, अरिजित सिंहलगायतलाई प्रस्तुतिका लागि बोलाउने तयारी गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त उद्घाटन समारोहमा आतिसबाजी पनि गरिने कार्यक्रम थियो ।

विश्वकपको औपचारिक उद्घाटन समारोहभन्दा पनि बीसीसीआईले अहमदाबादमा हुने भारत र पाकिस्तानबीचको खेलअघि भने विशेष समारोह आयोजना गर्ने तयारी अगाडि बढाएको समाचारमा जनाइएको छ । भारत र पाकिस्तानबीचको खेल अक्टोबर १४ तारिखमा अहमदाबादमा खेलिने छ ।

यसका अतिरिक्त बीसीसीआईले विश्वकपको समापन समारोह भव्य रूपमा आयोजना गर्ने विषयमा पनि छलफल गरिरहेको समाचारमा जनाइएको छ । तर, समापन समारोहको विषयमा पनि बीसीसीआईले ठोस निर्णय भने लिइसकेको छैन ।

विश्वकपजस्तो ठूलो प्रतियोगिताको उद्घाटन समारोह नै नहुने समाचार बाहिरिएपछि थुप्रै समर्थकले त्यसको विरोध गरेका छन् । समर्थकहरूले बीसीसीआईसँग प्रतियोगिताको भव्य उद्घाटन समारोह हुनुपर्ने माग गरिरहेका छन् । यद्यपि, विश्वकपको उद्घाटन समारोहलाई लिएर बीसीसीआईले भने आधिकारिक रूपमा केही बताएको छैन ।

यस पटकको विश्वकप खेल्ने राष्ट्रहरूमा इण्डिया, इङ्गल्याण्ड, न्यूजिल्याण्ड, अष्ट्रेलिया, पाकिस्तान, दक्षिण अफ्रिका, अफगानिस्तान र बङ्गलादेश रहेका छन् भने आईसिसि वर्ल्ड कप २०२३ को क्वालिफायरबाट दुई टिम नेडरल्याण्ड र श्रीलंका छनोट भएको छ । यसरी यो विश्वकपमा यी दश टिम बिच विश्वकप बिजेताको लागि प्रतिस्पर्धा हुनेछ ।

छैन् उपलब्धि, जनताले तिरेको कर “वालुवामा पानी” !

अनुसा थापा
जनताले तिरेको करबाट अर्बौं खर्च गरेर निर्वाचन आयोगले चुनाव गराउँछ । जनता पनि घामपानी नभनि दिनभर लाइनमा उभिएर मतदान गर्छन् । २०७९ मंसिर ४ गते प्रतिनिधि तथा प्रदेश सभाको निर्वाचन भयो । २७५ जना सांसद चुनिए । आयोगले सांसद भएको प्रमाणपत्र दिनेबित्तिकै उनीहरूले आफूले पाउनुपर्ने सबै सेवासुविधा राज्यबाट पाउने तलबभत्ता लिन थालियो ।

जबकी उनीहरूले एउटा सिन्को पनि भाँचेका थिएन । सदन चलेको पनि महिनौं बितिसकेको छ । यतिका महिनामा बल्लतल्ल एउटा मात्र विधेयक पारित भएको छ । मिटरब्याजबाहेक अरु कुनै विधेयक पारित भएको छैन । जनताले तिरेको करबाट सभामुखेवैखि सांसदसम्मलेै सेवासुविधा लिइरहेका छन् । तर, काम भने भएकै छैन ।

कहिले विपक्षीले सदन अवरोध गर्छन्, कहिले विधेयक पारित गर्ने बेलामा सांसद नै पुग्दैनन् । अनि सदनमा दर्ता भएको विधेयक जहिलेपनि थन्किन्छ । जनताले तिरेको कर त ‘वालुवामा पानी’ भइरहेको छ । सभामुख देवराज घिमिरे सदनमा भएको अवरोध हटाउन सक्दैनन् । न उनले सदनमा कडाइ नै गर्न सकेका छन् ।

तर, कानुन बनेकै छैन । राज्यको ढुकुटी दोहन गर्ने काम मात्रै भइरहेको छ । प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमालेले त्यत्रो दिन सदन अवरोध गर्यो । यद्यपि, सभामुखले केही गरेनन् । टुलुटुलु रमिता हेरेर बसे । एमालेबाट सभामुख बनेका घिमिरे त्यतिबेला सभामुख होइन, एमालेको कार्यकर्ता बने । २०७८ असार २८ गते केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्रीबाट हट्नेबित्तिकै शेरबहादुर देउवा आए ।

देउवा प्रधानमन्त्री भएपछि एमालेले ९ महिना सदन अवरोध गर्यो । त्यतिबेला अग्निप्रसाद सापकोटा सभामुख थिए । एमालेले सदन अवरोध गरेपनि उनी धेरै कानुन बनाउन सफल भए । जबजस्ती भएपनि उनले विधेयक पारित गराएरै छाडे । त्यसलाई भनिन्छ, क्षमता । वर्तमान सभामुख घिमिरे त सदनमा जे भएपनि वास्तै गर्दैनन् । हात बाँधेर रमिता हेरेर बस्छन् ।

सभामुख घिमिरेको असक्षमता त सर्वसाधारणले छल्लङ्ग देखिसकेका छन् । पार्टी अध्यक्ष ओलीसँग नैतिकता छ भने यो सभामुखलाई फिता बोलाउनुपर्छ । नत्र अन्य पार्टीले बहुमत पुर्याएर उनलाई हटाउनुपर्छ । न उनले सदन चलाउन सक्छन् न कानुन बनाउन । उनको कारणले निर्वाचन र सांसदहरूको सेवासुविधामा खर्चिएको अर्बौं रूपैयाँ खेर जान्छ । सभामुख घिमिरेले पार्टीको जिम्मेवारी निर्वाह गरिरहेका त प्रष्टै छ ।

साँच्चै नै सभामुख भएर काम गर्न

खोजेको भए अहिलेसम्म दर्जनौं विधेयक पारित भइसक्थ्यो ? सांसदहरु पनि त्यस्तै छन् । हिजो चुनावअघि त जनतालाई विभिन्न आश्वासन दिएका थिए । अहिले तिनका पनि असली रुपरंग देखिसकियो । बिहान आउने, हाजिर गर्ने अनि टाप कस्ने । सदनमा बस्नुपर्ने सांसदहरु जहिलेपनि व्यवसायीको कार्यक्रममा पुग्छन् । खान पनि पाइने, भत्ता पनि आउने भएकाले उनीहरु सदनमै बस्दैनन् ।

यस्ता लोभी सांसद भएपछि के-को कानुन वन्नु ? तलबभत्ता खाएपछि आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्नुपर्दैन ? दिनभरि सदनमा बस्नुपर्यो, एतैकानुन बनाउन पहल गर्नुपर्यो । विडम्बना, कहाँकहाँ खान पाइन्छ भनेर सुधैँ हिँड्छन् । एउटा सांसदले एक महिनामा लाखौं रूपैयाँभन्दा बढीको सेवासुविधा लिएका छन् । खर्च भएको छ तर, उपलब्धि छैन । जनताले तिरेको कर सखाप पार्ने कार्यले प्राथमिकता पाएको छ ।

सदन विपक्षीले आवाज उठाउने थलो हो । तर, विपक्षी नेता केपी शर्मा ओली कहिले पनि सदनमा देखिँदैनन् । विपक्षीको नेता नै यस्तो भएपछि, कसले जनता आवाज उठाउने ? सरकारको विरोध गर्नु र जनताको आवाज उठाउनु विपक्षी दलको दायित्व हो । विपक्षीहरूले कहिलेपनि सदन छोड्नुहुँदैन । यद्यपि, विपक्षीका नेताहरु नै सदनमा जदिनन् । जसका कारण जनताको आवाज दबिएको छ ।

अहिले बजारको अवस्था के छ ? सांसदहरूलाई थाहा छैन । मंहगी बढेर जनताको ढाड सेकिएको छ । कालोबजारी त्यस्तै छ । जनतालाई बिहानवेलुका छाक टार्न धौ धौ परेको छ । सिण्डिकेटको जालो अझै पनि कायमै छ । पचासौं वर्षदेखि कालो प्लेट, हरियो प्लेटको टयाक्सी, ढुवानी गाडी, फो स्टक टेम्पोमा सिण्डिकेट छ । बजारमा व्यापक आर्थिक मन्दी छ । व्यापार व्यवसाय चुलुमै ढुबिरहेको अवस्था छ ।

वैक तथा वित्तिय संस्थामा समस्या देखिएको छ । सहकारीहरु धमाधम भागिरहेका छन् । निक्षेपकर्ताहरूलाई ‘रुनु न हाँस्नु’ भएको छ । विदेशी ऋण बढेको बढ्दै छ । सरकारी खर्च धान्न विदेशीको सामु हात फैलाउनुपर्ने बाध्यता छ । बेरोजगारीका कारण जनता धमाधम विदेशिँदै छ । एयरपोर्टमा नेपाल छोड्नेको लर्को छ । जता हेर्‍यो उतै समस्या छ । यस्तो अवस्थामा विपक्षी कहाँ छ ?

सडकमा उभिएर सरकारलाई टिपेर फाल्छु भनेर हुन्छ ? पहिले त सदनमा उपस्थित हुनुपर्‍यो । जनताको आवाज दरो भएर उठाउनुपर्‍यो । अनि पो सरकारले काम गर्छ, नसके सरकार छोड्छ । सरकारलाई सदनबाट हटाउने हो सरकारबाट होइन । सडकमा उभिएर सरकारलाई नानाथरी

प्रकाशक/कार्यकारी सम्पादक: दीपक श्रेष्ठ, सम्पादक: दीपिका श्रेष्ठ, व्यवस्थापक: दिवस श्रेष्ठ, कार्यालय: सुन्दरनगर, मध्यपुर थिमि-३, भक्तपुर, फोन: ६६३३६५२, ९८५११०२२७३,
मद्रण: धिम्ले अफसेट प्रेस, अनामनगर, **web Portal : www.thimitimes.com.np/**